

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 31853594-101-1058- 573

9 / 2 / 2015

Konu : Kanun Tasarısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 24/11/2014 tarihinde kararlaştırılan "Yabancı İstihdamı Kanunu Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Ahmet DAVUTOĞLU
Başbakan

EKİ :

1- Kanun Tasarısı

2- Gerekçe (Genel-Madde)

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	- Avrupa Birliği Uyum - Dışişleri - İçişleri - Plan ve Bütçe - Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji			
Esas Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler			
Tarih:	12 Şubat 2015			No: 11/1035
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Yrd.	Gen.Sek.
@	İl	MU	M	AKM
TBMM BAŞKANI				

TMM
KANUNLAR VE KARARLAR BSK.LİĞİ
09 Şubat 2015
MUTFAK:

TMM
KÜTÜPHANE VE ARŞİV HİZM. BAKANLIĞI
09 Şubat 2015
No 1 374565

GENEL GEREKÇE

Türkiye'nin göç süreçleri incelendiğinde, 1960'lı yıllarda göç veren, kaynak ülke durumunda iken, 1980'lerden sonra coğrafi konumu açısından önce transit ülke olduğu, son yıllarda ise kendisine yakın ya da komşu ülkelerden gelenler için cazibe merkezi olma özelliğini ortaya çıkardığı ve hedef ülke haline geldiği görülmektedir. Ülkemizin bulunduğu coğrafyada artan savaşlar, ekonomik darboğazlar, göç veren ülkelerin işsizlik sorunu ya da düşük gelir politikaları gibi daha çok ekonomik nedenler, ülkemizin cazibe merkezi haline gelmesine önemli katkıda bulunmuştur.

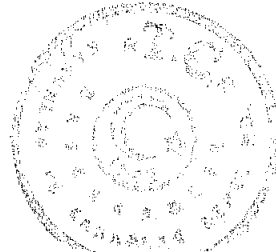
Görüldüğü üzere, Türkiye göç hareketlerinin hemen her biçiminden etkilenen bir coğrafyada bulunmanın sonuçları ile karşı karşıya kalmış; bu süreçte gerek göç veren ülke olması dolayısıyla gerek kaçak göçmenlerin ülkede kayıtdışı çalışması nedeniyle yabancı çalışanlar, hükümetlerin öncelikli olarak üzerinde durdukları konulardan biri olmuştur.

Bu kapsamda, ülkeye yasal yollardan giren yabancıların çalışma izinlerini düzenlemek amacıyla, 27/2/2003 tarihli ve 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun yürürlüğe konulmuştur.

2003 yılından itibaren ülkemize çalışmak için gelenlerin sayısında ciddi anlamda artışlar yaşanmış; yabancıların çalışma izni başvuru sayıları 2009 yılında yaklaşık olarak on bin iken, 2014 yılının ilk on ayında bu sayı altmış bine yaklaşmıştır. Yabancılar verilen çalışma izinleri, meslek ve uyruk çeşitliliği açısından değerlendirildiğinde, 2014 yılının ilk on ayında onlarca farklı meslekten ve toplam yüzaltmışbeş farklı uyruktan yabancı tarafından başvuru gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Yabancılar verilen çalışma izinleri son on yıl kapsamında incelendiğinde, 2000'li yılların başlarında ülkemize yasal yollardan giren yabancıların daha çok ikincil işgücü piyasalarında, düşük vasıflı işlere yönelindikleri görülmektedir. 4817 sayılı Kanunun, yabancıların niteliği ile çalıştığı sektör açısından farklı uygulamalara izin vermeyen ve esneklik sağlamayan yapısı, ev hizmetleri gibi düşük vasıflı işlerde çalışanlar bağlamında, niteliği gereği kayıtdışılık sorununu da beraberinde getirmektedir. Bu kapsamda, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca son dönemlerde alt düzenlemelerle gerçekleştirilen önleyici uygulamalarla, bu işlerde çalışan yabancıların kayıt altına alınmasına yönelik önemli katkılar sağlanmış olsa da, seçici bir yabancı istihdamı politikasına bağlı sektörel esneklik sağlayacak önleyici uygulamaların 4817 sayılı Kanunda yer almamasının da kayıtdışılıkla mücadeleyi güçleştirdiği görülmektedir.

Ayrıca, son dönem istatistiklere bakıldığında, ülkemize yapılan göçün klasik göç kuramlarının dışında bir görünüş arz ettiği, yüksek vasıflı işgücü için ortaya çıkan küresel işgücü piyasasından Türkiye'nin de nasibini aldığı, birincil işgücü piyasasında çalışan nitelikli, vasıf düzeyi yüksek yabancı çalışanların istihdamında artış olduğu görülmektedir. Yabancı şirketlerin ülkemizde yatırım yapmaları için verilen teşvikler ve bu alanda kolaylık sağlayan mevzuat düzenlemeleri, ülkemizde yabancı yönetici ve vasıflı teknik eleman sayısında ciddi anlamda artış sağlamış, bu husus yabancıların çalışma izinleri üzerinde dikkatle durulmasını ve önlemler alınmasını zorunlu hale getirmiştir.

Türkiye'de son oniki yılda ekonomi politikaları açısından yakalanan istikrar, ülkeyi yabancı yatırımcılar için cazibe merkezi haline getirmiştir. Dolayısıyla, söz konusu gelişmelerin gerisinde kalan 4817 sayılı Kanun ve ilgili yönetmeliklerinin gözden geçirilmesi gereği ortaya çıkmıştır.

Ayrıca, 2014 yılında yürürlüğe giren 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu, 4817 sayılı Kanun kapsamındaki bazı iş ve işlemleri işlevsiz hale getirmiştir. Örneğin, 4817 sayılı Kanun kapsamında verilen izinler Çalışma ve Sosyal Güvenlik, Dışişleri ve İçişleri bakanlıklarınca yapılacak üç ayrı işlem neticesinde, ciddi bir zaman kaybına neden olarak tamamlanabilmekteydi. Fakat 6458 sayılı Kanun kapsamında çalışma izinleri ve muafiyetler aynı zamanda ikamet izni yerine geçmiş, böylece ülkeye giriş yapmak isteyen ve geçerli çalışma izni olan yabancılar için ayrıca vize alma ihtiyacı ortadan kaldırılmıştır. Bunun yanında, yabancı öğrencilere çalışma iznine başvurma hakkı sağlanırken, ülkemizde bulunan yaklaşık bir buçuk milyon yabancı geçici koruma kapsamına alınarak, bu kişilere çalışma iznine başvuru hakkı da tanınmıştır.

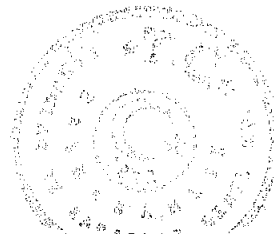
Dinamik ve sürekli değişen bir olgu olan göç yönetimi konusunda yeni ihtiyaçların ortaya çıktığı ve mevcut düzenlemelerle bu ihtiyaçların karşılanmasında sorunlarla karşılaşıldığı görülmektedir. Dolayısıyla, yabancı istihdamı ve işgücü göçü yönetimi kapsamında konuya ilişkin politikaların oluşturulması, bu politikaların uygulanması, uygulama sonuçlarının değerlendirilmesi, ilgili kurumlarla ortak çalışmalar yapılması, yabancı işgücüne ilişkin gerekli verilerin toplanması, analiz edilmesi ve göç politikasının ana unsurlarından biri olan yabancı istihdamı politikasının oluşturulması ihtiyacını gidermek amacıyla yeni bir düzenleme yapılması gereksinimi duyulmuştur.

Bu kapsamda, bu Tasarı hazırlanırken hem yabancıların kayıtdışı çalışmalarının önlenmesine yönelik politikaların geliştirilmesi, hem nitelikli yabancı çalışanların birincil işgücü piyasasına girişinin önündeki engellerin kaldırılması, hem de oluşturulan politikaların uluslararası göç politikaları ile uyumlu olması hedeflenmiş, başta çalışma izinleri ve muafiyetler olmak üzere, yabancıların çalışmasına ilişkin yürütülecek tüm iş ve işlemlerde yaşanan sorunların giderilmesi ve kurumlararası koordinasyonun sağlanması amaçlanmıştır.

Tasarının hazırlık sürecinde yabancı istihdamı alanında yer alan uluslararası kurallar, taahhütler ve konuyla ilgili iç mevzuat ile başta Dışişleri ve İçişleri bakanlıkları olmak üzere ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının ve sivil toplum örgütlerinin görüşleri alınmıştır.

Tasarıyla, yabancı istihdamı politikasını oluşturma yetkisi merkezleştirilmekte, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bu konuda yetkili kılınmaktadır. Bu politikanın kapsamlı ve etkin bir biçimde oluşturulması amacıyla ilgili kurumların katılımıyla bir Yabancı İstihdam Politikası Danışma Kurulu oluşturulması ve yabancılar konusunda yeterli verinin elde edilmesini sağlayacak bir sistemin kurulması öngörülmektedir.

Tasarı, 4817 sayılı Kanundan farklı olarak çalışma iznine ilişkin iş ve işlemlerin uygulanması ile ilgili önemli değişiklikler de getirmiştir. Örneğin, çalışma izni başvurusunun değerlendirilmesine ilişkin objektif kriterler düzenlenmiş, özel yeterlilik gerektiren bazı mesleklerde çalışacak yabancılar için ilgili bakanlıklardan ön izin alınması şart koşulmuş, süresiz ve bağımsız çalışma izinleri alabilecek yabancılar ve bu izinlerden yararlanma şartları, yabancının işinin niteliğine ve ülkeye katkısına göre yeniden belirlenmiştir. Ayrıca, çalışma izni muafiyetlerinin kapsamı ve şartları yeniden belirlenmiş, muafiyetten yararlanan tüm yabancılar muafiyet belgesi düzenlenmesi zorunlu hale getirilmiş, uluslararası ve ulusal hükümlerde özel statüleri sahip kılınmış yabancılar ile işin niteliği gereği çalışma izni almasına gerek olmayan yabancılar muafiyet kapsamına alınmışlardır.

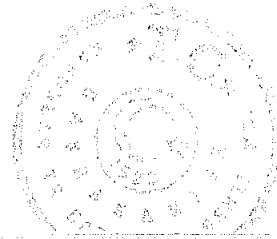
Hem yasal zorunluluklar hem de devletin takdir yetkisi, yabancılar hukuku bakımından bazı yabancılara ayrıcalık tanınmasını gerekli kıldığından çalışma izni kurallarının istisnai olarak uygulanabileceği yabancılar da belirlenmiştir. Taşındığı önem veya statüsü gereği veya ilgili kanunlarda çalışmalarını ile ilgili yer alan özel hükümler gereğince çalışma izni kurallarının farklı uygulanmasını gerektiren, özellikle, ülkeye önemli katkılarda bulunabilecek, uluslararası ve ulusal hükümlerde özel statülere sahip kılınmış ve Türk vatandaşlığı ile özel bir bağa sahip yabancılar, bu anlamda istisna kapsamına alınmıştır. Ayrıca, yabancıların kayıtdışı istihdamının engellenmesi ve yabancılar hukukunun tam anlamıyla uygulanmasını sağlamak amacıyla, denetimlerin etkinliğini artırmak amacıyla yeni hükümler getirilmiş, bu kuralların ihlali halinde uygulanacak idari cezaların ve yaptırımların caydırıcılığı ve uygulanabilirliği artırılmıştır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına, istihdam politikasının belirlenmesi, muafiyet belgesinin verilmesi, diğer kurumların verdiği çalışma izinlerinin merkezileştirilmesi gibi görevlerin verilmesi dolayısıyla, Bakanlığın görev yükü ve sorumluluğu artacaktır. Ayrıca, Bakanlığın göç politikalarının oluşturulması sürecinde etkin çalışması gerekeceğinden Tasarı kapsamında görev, sorumluluk ve temsil görevlerini uygulayacak uzmanlaşmış bir birimin oluşturulması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu doğrultuda, Bakanlık ana hizmet birimlerinden olmak üzere mevcut yapılanmayı da içine alan Yabancı İstihdamı Genel Müdürlüğünün kurulması öngörülmüştür.

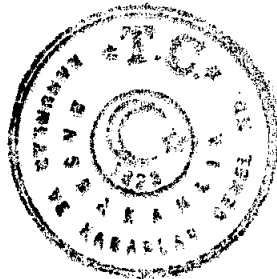
Tasarı hazırlık aşamasında, ülkemizin temel hedeflerinden biri olan Avrupa Birliği (AB)'ne üyelik sürecinde, iş kurma hakkı ve hizmet sunumu serbestisine ilişkin üçüncü fasıl başta olmak üzere ilgili fasıllar gereğince uygulamakla yükümlü olunan müktesebata uyum kapsamında alınması gereken önlemler gözönünde bulundurulmuş; ayrıca, Birleşmiş Milletlerin Tüm Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Uluslararası Sözleşmede yer alan hükümler ile Dünya Ticaret Örgütünün Hizmet Ticareti Genel Antlaşması (GATS) kapsamında mal ve hizmet sektörlerine yönelik düzenlemelerle uyumlu hükümlere yer verilmiştir. Bu itibarla, özellikle işgücü göçü yönetimi alanında, uluslararası sözleşmeler ve ulusal mevzuat kapsamında ülkemizin yükümlülüklerini yerine getirmesi ve aynı zamanda uluslararası rekabete dayalı nitelikli işgücü göçüne yönelik politikaların geliştirilmesi amacıyla 2023 hedeflerine uygun olarak hazırlanan bu Tasarı, birçok sektörde yaşanacak olan değişim ve dönüşüm gözönünde bulundurularak nitelikli ve vasıflı yabancı işgücünün kayıtlı istihdamını desteklemektedir.

Tasarı, Türkiye'nin ihtiyaç duyacağı yeni iş alanları ve sektörlerde ortaya çıkacak işgücü açığının öncelikle yerli işgücü ile karşılanmasına yönelik geliştirilecek politikaların yanında ulusal istihdam politikalarının sürdürülebilirliğini bozmadan, yerli-yabancı işgücü dengesinin kurularak, nitelikli yabancı işgücünden de yararlanılmasını desteklemektedir.

Ülkemizin istihdam piyasasına uygun olarak yabancı yatırımların artırılmasını ve nitelikli yabancı istihdamına imkân sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmesini bütüncül bir yaklaşımla ele alan bu Tasarının kanunlaşması, uygulamaya yönelik güçlendirilmiş bir idari yapı ile kurumsal yapının oluşturulması açısından son derece önemlidir. İşgücü göçü ve yabancı istihdamı konusunda kurumsal altyapının güçlendirilmesi, gelişmiş ülkelerdeki standartlara uygun olarak uluslararası işgücü göçü ile ulusal istihdam politikalarını dikkate alan politika ve stratejilerin geliştirilmesine katkı sağlayacaktır. Ayrıca, bu Tasarı kurumsal altyapının güçlendirilmesiyle, kayıtdışı yabancı istihdamıyla mücadele edilmesini, ihtiyaç duyulan yabancı istihdamının

karşılanmasını, yabancı çalışanlara ve işverenlerine uygulanacak ulusal ve uluslararası mevzuatla uyumlu çağdaş kuralların oluşturulmasını, ülke ekonomisinin gelişimine katkı sunan ve devletin takdir yetkisi içerisindeki yabancı istihdamına ilişkin işlemlerin etkin yönetilmesini sağlayacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, Kanunun amacı belirtilmektedir.

MADDE 2- Madde ile, Kanunun kapsamı düzenlenmektedir.

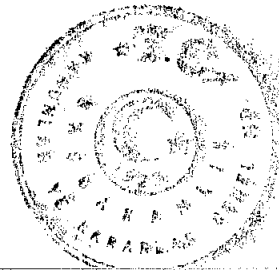
MADDE 3- Madde ile, Kanun içerisinde geçen bazı kavramlar tanımlanmaktadır. Bağımsız çalışma izni, süresiz çalışma izni, yabancı istihdamı, çalışma izni muafiyeti ve kanuni çalışma izni süresi tanımlarına ilk kez bu Kanunda yer verilmektedir.

MADDE 4- Madde ile; yabancı istihdam politikasını belirleme ve bu yönde faaliyette bulunma yetkisinin Bakanlıkta olduğu, bu belirlemenin Yabancı İstihdam Politikası Danışma Kurulunun önerileri dikkate alınarak yapılacağı belirtilmektedir. Bu düzenlemeyle, işgücü göçü yönetiminde esas alınacak temel politika çerçevesi oluşturulmaktadır. Yabancı istihdam politikasının tespiti ve uygulanması; çalışma izni sürecinin salt bir prosedür olmaktan çıkarılması, başvuru aşamasından iznin verilmesine kadar her aşamanın bilinçli ve ülke menfaatleri ve ihtiyaçları doğrultusunda tasarlanması, Göç Politikaları Kurulu kararlarına, ulusal mevzuata, kalkınma plan ve programlarına, ekonomik ve sektörel değişikliklere, ülkemizin ikili sosyal, ekonomik ve kültürel ilişkilerine duyarlı uygulamalara imkân sağlaması bakımından Kanun ile getirilen en önemli yeniliklerden biridir.

MADDE 5- Madde ile, Yabancı İstihdam Politikası Danışma Kurulu düzenlenmektedir. Düzenlemeyle, söz konusu Kurulun Bakanlık Müsteşarı başkanlığında, Kanunu uygulamakla yükümlü olan Bakanlık Yabancı İstihdamı Genel Müdürü ile Dışişleri, Ekonomi, İçişleri ve Kalkınma bakanlıklarının genel müdür düzeyinde temsilcilerinden oluşacak üyelerle toplanması esas alınarak, kararların üst düzeyde alınması amaçlanmaktadır. Yılda en az iki kez toplanacak Kurul aracılığıyla, bu alandaki diğer kamu kurumları ile işçi ve işveren kuruluşlarının temsilcileri, sivil toplum kuruluşları ve akademisyenlerin bir araya getirilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 6- Madde ile, Yabancı İstihdamı Başvuru, Değerlendirme ve İzleme Sisteminin kurulması düzenlenmektedir. Söz konusu Sistem ile çalışma izni ve muafiyet başvurularının alınması yanında, yabancı istihdamının etkilerinin izlenmesi, başta Dışişleri, İçişleri ve Maliye bakanlıkları olmak üzere ilgili tüm kurumlarla bilişim entegrasyonunun sağlanması, yabancı istihdamı konusunda sağlıklı bir veri tabanı oluşturulmasıyla, yabancı istihdamının etkilerine ilişkin analizlerin yapılması yanında, diğer kurumlarla oluşturulan çevrimiçi bağlantılar aracılığıyla yabancı çalışanların bölge, il, sektör, işyeri bazında eşzamanlı izlenmesi ve kayıtdışılıkla etkin mücadele edilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 7- Madde ile; çalışma izninin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca verileceği düzenlenmekte, genel kural olarak Kanun kapsamındaki yabancılara çalışmaya başlamadan önce çalışma izni alma yükümlülüğü getirilmektedir. Bununla birlikte, diğer kanunlar veya ülkemizin taraf olduğu uluslararası anlaşmalar ya da sözleşmelerde çalışma izni almasına gerek olmadığı belirtilen yabancılar, Kanunun çalışma izni alma yükümlülüğü dışında tutulmuştur.

Bu şekilde çalışabilecek yabancılara ilişkin bir düzenleme 6458 sayılı Kanun ile yapılmıştır. Buna göre, 6458 sayılı Kanun uyarınca mülteci ya da ikincil koruma statüsü sahibi yabancıların, çalışma izni almasına gerek olmadan sahip oldukları kimlikler ile çalışabilecekleri düzenlendiğinden, Kanuna göre çalışma izni alma yükümlülükleri bulunmamaktadır. Kanun metninde çalışma izni almaksızın çalışabilecek yabancıların tek tek sayılmasının güçlüğü ve diğer kanunlarla yeni muafiyetlerin de tanınabileceği gözönüne alınarak yalnızca “diğer kanunlar” lafzına atıf yapılmıştır.

Bununla birlikte, 5901 sayılı Kanununun 28 inci maddesi uyarınca çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybedenlerin, çalışma hakkını kullanmasında herhangi bir tereddüde mahal vermemek adına, bu kişilerin çalışma izni olmadan çalışabilecekleri ayrıca vurgulanmaktadır.

MADDE 8- Madde ile, çalışma izni ve uzatma başvurusunun yapılma usulü açıklanmakta ve başvuruya ilişkin esaslar düzenlenmektedir. Buna göre, genel başvuru usulü yabancıların vatandaşı olduğu veya yasal olarak bulunduğu ülkedeki Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçilikleri veya Başkonsolosluklarına başvuru yapılmasıdır. Yurtdışı başvurusunun yanında, istisnai bir yöntem olarak geçerli ikamet iznine sahip olan yabancıların başvurularının yurtiçinde doğrudan Bakanlığa yapılabileceği de düzenlenmektedir. Yurtiçinden yapılacak başvurularda aranacak ikamet izni türü ve süresi, dönemsel değişikliklere uyum sağlanması bakımından alt düzenlemelere bırakılmaktadır. Çalışma izni başvuruları, iznin türüne, başvurunun yurtiçinden veya yurtdışından yapılmasına göre işveren ve/veya yabancı tarafından yapılabilmektedir.

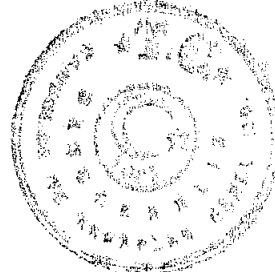
MADDE 9- Madde ile, çalışma izni başvurusunun değerlendirilmesine ilişkin esaslar düzenlenmektedir. Yabancı istihdam politikası doğrultusunda belirlenen kriterler, çalışma izinlerinin değerlendirilmesinde ve puanlama sisteminin oluşturulmasında esas alınmaktadır.

Bu düzenleme ile nitelik ve nicelik yönünden farklı değerlendirme yöntemlerine imkân sağlayan, yabancı yatırımcılara ve nitelikli yabancılara çalışma izni verilmesine ilişkin objektif kriterler getiren ve birçok ülkede uzun yıllardır uygulanmakta olan puanlama sisteminin oluşturulması da amaçlanmaktadır.

Ayrıca, maddede öngörülebilirlik açısından önem arz eden işlemlerin tamamlanmasına ilişkin yasal süre sınırı otuz gün olarak belirlenmekte, başvuruda bilgi ve belgelerin eksik olması halinde ise başvurunun değerlendirilmesinin erteleneceği hükme bağlanmaktadır. Başvurunun tamamlanmama nedeninin mücbir sebebe dayandırılması hali dışında otuz günlük süre sonunda eksiklikleri tamamlanmayan başvuruların reddedilmesi de hüküm altına alınmaktadır.

MADDE 10- Madde ile, mesleki yeterlilik gerektiren mesleklerde çalışma izni düzenlenebilmesi için ilgili bakanlık veya kurum ve kuruluşlardan mesleki yeterliliğe dair ön izin alınması düzenlenmektedir.

Buna göre Bakanlığın eğitim ve sağlık hizmetlerindeki mevcut ön izin uygulaması korunurken, yükseköğretim kurumlarında çalışacak yabancı öğretim elemanları da bu uygulamaya dahil edilmektedir.

Ön izin uygulamasının amacı, yabancıların, hizmet sunacakları meslekler için gerekli niteliklere sahip olup olmadıklarının ilgili kamu otoritelerince etkili bir şekilde değerlendirilebilmesidir. Bu kapsamda ön izin; sağlık hizmetlerinde çalışacak yabancılar için Sağlık Bakanlığında, eğitim hizmetlerinde çalışacak yabancılar için Millî Eğitim Bakanlığında ve yükseköğretim kurumlarında çalışacak yabancı öğretim elemanları için Yükseköğretim Kurulu Başkanlığında alınacaktır.

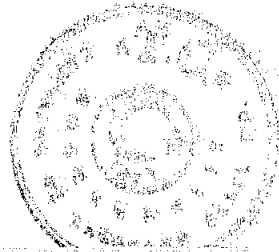
Ön izin, başvuru alan meslekler için yeterlilik anlamına geldiğinden ve yabancıların bu niteliklere sahip olup olmadığının ilgili kamu otoritelerince belirlenmesi gerektiğinden, mesleki yeterlilik gerektiren bu mesleklerde çalışmak için ön izin alan yabancıların çalışma izni başvurularının değerlendirilmesinde, çalışma izni başvurusunun ret nedenlerinden olan “yabancıların gerekli nitelik ve uzmanlığı taşımadığının anlaşılması” hükmünün uygulanmaması düzenlenmektedir.

Ayrıca Yükseköğretim Kurulu tarafından Türkiye’deki bir yükseköğretim kurumunda istihdam edilmesine ilişkin ön izin düzenlenen yabancı öğretim elemanının çalışma izni başvurusunun değerlendirilmesine istisnai bir düzenleme yapılmıştır. Buna göre, yabancı öğretim elemanlarının çalışma izni başvurularının değerlendirilmesinde, yabancıların, kamu düzeni, kamu güvenliği ve kamu sağlığı açısından çalışmasında sakınca görülmesi durumu veya 6458 sayılı Kanun uyarınca Türkiye’ye giriş yasağı veya Türkiye’den sınır dışı etme kararı alınmış olması ya da vize verilmeyecek yabancılarından olması halleri dışında çalışma izni başvurusunun reddedilmemesi hüküm altına alınmaktadır. Bu istisnai hüküm, yabancı öğretim üyelerinin 2547 sayılı Kanun gereğince ilgili üniversitenin yönetim kurulu kararıyla atanmasının ve Yükseköğretim Kurulu tarafından ön izin verilerek Bakanlığa bildirilmesinin bir gereği olarak düzenlenmektedir.

MADDE 11- Madde ile, çalışma izni başvurularının reddedileceği durumlar sayılmaktadır. Çalışma izni ret hükümleri oluşturulurken, bir yabancıya çalışma izni verilmesinin ya da verilmemesinin egemenlik hakkının bir yansıması olduğu dikkate alınarak, ret nedenlerinden biri başvurunun yabancı istihdam politikasına uygun olmaması, bir diğeri ise Türk vatandaşlarına hasredilen iş ve meslekler için yapılmış olması olarak belirlenmektedir. Ayrıca, uygulamada karşılaşılan sorunlar ve konuya ilişkin özellikle 6458 sayılı Kanunda yer alan hükümler dikkate alınarak diğer ret nedenleri açık bir biçimde düzenlenmektedir.

MADDE 12- Madde ile, süreli çalışma izni verilmesine ve süreli çalışma izninin uzatılmasına ilişkin genel esaslar belirlenmektedir. Süreli çalışma iznine ve bu izinlerin uzatılmasına ilişkin 2003 yılından bu yana Bakanlıkça sürdürülmekte olan, yabancıların ve işverenlerin aşına olduğu uygulama büyük oranda korunmaktadır. Süreli çalışma izinleri bir işveren yanında çalışan yabancılar için düzenlenmektedir. Bu kapsamda, işverenin değişmesi halinde farklı bir işveren yanında çalışma izninin uzatılmasının oluşturduğu uygulama zorlukları nedeniyle, bu başvuruların da ilk başvuru olarak değerlendirilmesi düzenlenmektedir.

MADDE 13- Madde ile, süresiz çalışma iznine ilişkin genel esaslar belirlenmekte, çalışma hakkı olmayan uzun dönem ikamet izni bulunan yabancılar ile Türkiye’de en az sekiz yıllık kanuni çalışma izni bulunan yabancılarla veya 22 nci madde kapsamında sayılan yabancılarla süresiz çalışma izni verilebileceği düzenlenmektedir.

Süresiz çalışma izni yabancıya önemli haklar sağladığından bu izne sahip olan yabancıların sayısı oldukça sınırlı tutulmaktadır. Buna ek olarak yabancıların bu şartları taşıyor olmasının da yabancıya süresiz çalışma izni açısından mutlak bir hak sağlamadığı da ayrıca vurgulanmaktadır.

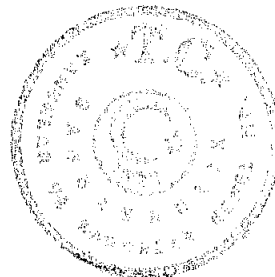
4817 sayılı Kanun yalnızca ikamet veya çalışma izni süresini esas alarak süresiz çalışma iznine başvuru imkânı tanımaktadır. Bu uygulama yerine yabancı istihdam politikasına uygun olarak ülkemizin kalkınmasını destekleyen yatırımları yapacak, ülkemizin bilimsel ve teknolojik gelişmesine katkı sağlayacak nitelikli yabancıların, Türk soylu yabancılar ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşları gibi güçlü bir dil, kültür ve tarih bağımız olan yabancıların ve 22 nci madde kapsamında sayılan diğer yabancıların süresiz çalışma iznine başvurma hakkı tanınmaktadır. Bu şekilde yabancı istihdamının Türkiye'nin ekonomisine ve kalkınmasına olumlu etkisinin en üst düzeye çıkarılması hedeflenmektedir.

Bu kapsamda, 22 nci maddede sayılan yabancılar ilk başvurularında verilebilecek çalışma izinlerinde beş yıllık geçiş süresi kaydı öngörülmüştür. Buna göre, başvurunun olumlu değerlendirilmesinin ardından bu yabancılar için beş yıllık geçiş süresi kaydı olan ve sürenin tamamlanması halinde yeni bir değerlendirme yapılmaksızın süresiz çalışma iznine geçişe imkân sağlayan süreli çalışma izni düzenlenir. Geçiş süresince yabancı, süreli çalışma iznine sahip olanlar gibi muameleye tabi tutulur. Örneğin, geçiş süresinde olan yabancıların sağlık sebepleri veya zorunlu kamu hizmeti gibi mücbir sebepler dışında altı aydan uzun süre Türkiye dışında kalması halinde izni iptal edilir. Bu süre içerisinde suiistimallerin engellenmesi bakımından Bakanlık, iznin verilmesine esas teşkil eden konularda ilgililerden bilgi ve belge talep edebilir. Geçiş süresinin tamamlanmasıyla, Kanunda belirtilen sürede başvuran yabancıların geçiş süresi kaydı silinir ve yabancı süresiz çalışma izninin hak ve yükümlülüklerine tabi olur. Süresiz çalışma iznine sahip yabancılar, diğer kanunlarda belirtilen özel şartların sağlanması kaydıyla bağımsız çalışma izninin sağladığı haklardan da yararlanabilirler.

Süresiz çalışma iznine sahip yabancıların sahip oldukları haklar ile 6458 sayılı Kanun uyarınca uzun dönem ikamet izni verilen yabancıların hakları arasında uyum sağlanması amaçlanmakta, özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla maddede sayılmayan diğer hususlarda bu yabancıların Türk vatandaşlarına tanınan haklara sahip oldukları hükme bağlanmaktadır.

MADDE 14- Madde ile, bağımsız çalışma izni alabilecek yabancılar düzenlenmektedir. Bağımsız çalışma izni, yabancılar kendi adına ve hesabına ticari kazanç veya serbest meslek kazancı elde etmek amacıyla çalışabilme imkânı sunan bir izin türüdür.

Bağımsız çalışma izni, bazı şirket ortakları ile kendi işini kurarak bağımsız olarak çalışacak, ülkeye önemli bir katkı sunması beklenen profesyonel mesleklerde çalışacak yabancılar için öngörülmektedir. Fakat yabancılar, çalışmak için başvuruda buldukları meslekler için ilgili kanunlarda geçen şartları yerine getirmek kaydıyla çalışabileceklerdir.

MADDE 15- Madde ile, 6458 sayılı Kanun ile uyumlu olarak çalışma izninin ve çalışma izni muafiyetinin ikamet izni yerine geçtiği hüküm altına alınmıştır. Böylece, çalışma izni ve çalışma izni muafiyeti sahibi yabancılar, başkaca bir işleme gerek kalmaksızın ikamet iznine sahip olacaklardır.

Ayrıca, çalışma izni verilen yabancıya, çalışma izninin geçerliliğinin başladığı tarihten itibaren altı ay içerisinde Türkiye'ye giriş yapma zorunluluğu getirilmiştir. Bu süreden sonra ülkeye çalışma amaçlı giriş yapmak isteyen yabancılar, tekrar çalışma izni başvurusu yapmak zorundadırlar. Bu zorunluluk ikamet izinlerine ilişkin uygulamaya uyum sağlamanın yanında, çalışma izninin belirli bir süre için geçerli olması ilkesi gereğince olası suiistimalleri engellemek üzere getirilmektedir.

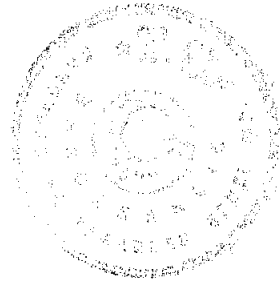
MADDE 16- Madde ile; Bakanlar Kuruluna, çalışma izni veya çalışma izni muafiyeti verilmesini ülke menfaatleri doğrultusunda durdurma, yasaklama, sınırlandırma ile diğer kanunlarda yalnızca Türk vatandaşlarına hasredilen iş ve mesleklerin kamu görevlisi olmamak kaydıyla yabancılar tarafından icrasına izin verebilme yetkisinin tanınması düzenlenmektedir. Bu hükümle, ülke menfaatlerinin gerektirdiği ve acil karar alınmasını gerektiren hallerde etkin karar alınması, örneğin belirli bir ülkeden kaynaklanan bulaşıcı hastalığın ülkemizi etkilememesi için o ülkeden yapılan başvurulara çalışma izni verilmesinin sınırlandırılması gibi istisnai uygulamalara imkân sağlamak amaçlanmaktadır.

MADDE 17- Madde ile, çalışma izni muafiyetine ilişkin genel esaslar düzenlenmektedir. Çalışma izni muafiyetinden yararlanarak çalışan yabancıların muafiyetlerini belirten bir belge ile kendilerine sağlanan ikamet izni gibi haklardan yararlanmaları mümkün olmaktadır. Ayrıca, çalışma izni muafiyetinin uygulanmasında Kanun hükümleri bakımından yasal bir boşluğun oluşmaması için, muafiyet başvurusunun değerlendirilmesi ve reddinde Kanunun çalışma izni başvurusunun değerlendirilmesi ve reddi ile ilgili hükümlerinden uygulanabilir olanların dikkate alınacağı hüküm altına alınmaktadır.

MADDE 18- Madde ile; Türkiye'de geçerli ikamet izni olan yabancılarla ikamet izin sürelerini aşmamak kaydıyla kamu yararına çalışan dernek statüsüne sahip dernekler ile vergi muafiyeti tanınan vakıflarda, karşılığında ücret veya benzeri menfaat sağlamadan çalışma izni muafiyet belgesi alarak çalışabilme imkânı getirilmektedir. Böylece kamu yararına çalışacak bu yabancılarla önemli bir ayrıcalık tanınmakta, konuya ilişkin mevzuat eksikliği giderilerek uygulamada karşılaşılan sorunların çözüme kavuşturulması amaçlanmaktadır.

Buna karşın, kamu yararına çalışmaya ilişkin muafiyet başvurularının değerlendirilmesinde; yabancıların çalışacağı kuruma katkısı, kamu düzeni, kamu güvenliği ve kamu sağlığına ilişkin ilgili kuruluşların görüşleri değerlendirmede dikkate alınmakta, yine uygulamanın istismar edilmesine engel olmak için söz konusu dernek veya vakfın çalışanlarının en az üçte ikisinin Türk vatandaşı olması zorunluluğu getirilmektedir.

MADDE 19- Madde ile, Dışişleri Bakanlığı kanalıyla yapılacak ve sonuçlandırılmasında İçişleri Bakanlığının olumlu görüşü aranacak bazı özel nitelikli başvurular düzenlenmektedir.

Madde ile, Türkiye’de bulunan diplomatik ve konsüler temsilciliklere bağı olarak faaliyet gösteren okul, kültür kurumu, din kurumu gibi birimlerde görevli yabancılara, çalışma izni muafiyeti olarak çalışabilme kolaylığı tanınmaktadır. 18/4/1961 tarihli Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesi ve 24/4/1963 tarihli Konsolosluk İlişkileri Hakkında Viyana Sözleşmesi kapsamında bağı birim sayılmayan okullarda, kültür kurumlarında, din kurumlarında görevli yabancılara ise çalışma izni almaları gerekmektedir. Hâlihazırda bu kişilerin Türkiye’de çalışmaları için İçişleri Bakanlığında çalışma amaçlı ikamet izni almaları gerekmektedir. Bununla birlikte, 6458 sayılı Kanun ile ikamet izni türleri değişmiş olup, çalışma izinleri ve çalışma izni muafiyetleri ikamet izni yerine geçtiğinden çalışma amaçlı ikamet iznine anılan Kanunda yer verilmemiştir. Bu kapsamda yasal bir boşluk oluşmamasını teminen bu yabancılara çalıştıkları birimlerin yabancı temsilcilikler ile bağına göre çalışma izni ve çalışma izni muafiyeti olarak çalışabilmelerine imkân tanınmaktadır.

Yabancı ülkelerin Türkiye’deki diplomatik ve konsüler temsilciliklerinde diplomatik kadro üyesi, konsolosluk memuru, idari ve teknik kadro üyesi ve konsolosluk hizmetlisi, Türkiye’deki uluslararası kuruluşlarda uluslararası memur ve idari ve teknik personel olarak görev yapan kişilerin eş ve çocuklarına Kanunda belirtilen hususlar gözönüne alınarak çalışma izni veya çalışma izni muafiyeti verilmesi, bu kişilerin özel hizmetinde çalışan yabancılara ise bu statüde olmayan bir başka işveren yanında çalışmak için yurtiçinden başvuru imkânı tanımayacak şekilde çalışma izni muafiyeti verilmesi düzenlenmektedir.

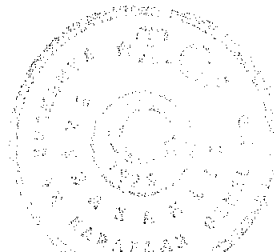
MADDE 20- Madde ile, anonim şirketlerin yönetim kurulu üyesi olup da ülkemizde ikamet etmeyen yabancılara ve yönetici niteliği olmayan şirket ortaklarının çalışma izni muafiyeti kapsamında olduğu düzenlenmiştir. Düzenleme ile konuya ilişkin mevzuat eksikliğinin giderilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 21- Madde ile, çalışma izni ve çalışma izni muafiyetinin geçerliliğini sona erdiren haller düzenlenmektedir. Çalışma izni ve çalışma izni muafiyeti, süresinin sona ermesi veya iptal edilmesiyle geçerliliğini kaybetmektedir.

MADDE 22- Madde ile; çalışma izni başvurusu, başvurunun değerlendirilmesi, reddedilmesi ve süresine ilişkin hükümlerin istisnai olarak uygulanabileceği yabancılara belirlenmektedir. Bu maddede sayılan yabancılara, taşıdıkları önem veya statü gereği ya da ilgili kanunlarda ikametleri ve çalışmaları ile ilgili yer alan özel hükümler gereğince çalışma izni kurallarının farklı uygulanması gerekmektedir.

Ülkemize gelen yabancı yatırımların ve nitelikli personelin artırılması politikası doğrultusunda nitelikli işgücü, nitelikli yatırımcı ve proje çalışanı olan yabancılara çalışma izni hükümleri istisnai olarak uygulanabilecektir. Bu kapsamda gelen yabancılara ülkemize yatırımları veya nitelikleri ile önemli katkı sağlamaktadır.

Türk soylular ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşları da çalışma izni hükümlerinin farklı uygulanabileceği yabancılara arasında sayılmaktadır. Türk soylu olanların İçişleri Bakanlığınca bildirilmesi şartı aranacaktır. Ayrıca, Türk vatandaşlığı ile bir bağı olması ve ülkemizde ikamet etmesi nedeniyle, bir Türk vatandaşı ile evli ve eşiyle Türkiye’de evlilik birliği içinde yaşayan yabancılara da bu kapsama alınmıştır. Bu kapsamdaki yabancılara belirtilen kuralların farklı uygulanmasındaki en temel amaçlardan birisi de, bu kişilerin ülkemizde yasal olarak ikametlerinin mümkün olması nedeniyle kayıtdışı çalışmalarının önüne geçilmek istenmesidir.

Uluslararası hukuk gereğince, uluslararası koruma başvurusu ve statüsü sahibi, geçici koruma statüsü sahibi, mağdur destek sürecinden yararlanan insan ticareti mağduru veya vatansızlar da ülkemizde yasal olarak buldukları sürece kayıtlı çalışabilmelerinin sağlanması için gerektiğinde bazı kurallardan müstesna tutulacaklardır.

Yine yabancı devletlerin ve uluslararası kuruluşların Türkiye'deki temsilciliklerinde diplomatik dokunulmazlığı olmadan çalışan yabancılara istisna tanınması, ayrıca AB üyesi ülke vatandaşı yabancılara da ülkemizin AB'ye üyelik sürecinde ülke politikasının gereği olarak madde kapsamına alınması öngörülmektedir.

Alanındaki başarısı ile uluslararası düzeyde temayüz etmiş olarak bilimsel, kültürel ve sportif amaçla Türkiye'ye gelen yabancılar da ülkemize yapacakları katkılar gözönüne alınarak çalışma izni hükümlerinin istisnai olarak uygulanabileceği yabancılar arasında sayılmışlardır.

Türkiye'de geçici nitelikte hizmet sunumu amacıyla bulunan sınırötesi hizmet sunucusu kapsamındaki yabancılar, gerek AB müktesebatı gerekse diğer uluslararası taahhütlerimiz uyarınca istisna kapsamına alınmıştır.

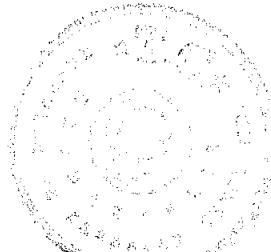
Son olarak Bakanlar Kurulu tarafından 16 ncı madde kapsamında alınan kararlar sonucu yapılan çalışma izni başvurularına da yukarıda belirtilen kurallar istisnai olarak uygulanabilecektir.

MADDE 23- Madde ile, 6458 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak uluslararası koruma başvurusu sahibi, şartlı mülteci ve geçici koruma sağlanan yabancılara çalışma izni veya çalışma izni muafiyeti verilmesi düzenlenmektedir.

Uluslararası koruma başvurusu sahibi veya şartlı mülteciler statüye başvuru tarihinden, geçici koruma statüsü sahibi yabancılar geçici koruma kimlik belgesi düzenlenme tarihinden altı ay sonra çalışma izni almak için başvurabileceklerdir. Uluslararası koruma kapsamında olan yabancılara çalışma izni verilmesi statülerine bağlı olup, başvuru sahibi ve şartlı mültecilere verilecek çalışma izinlerinin statüleri süresince geçerli olduğu, geçerli çalışma izni veya çalışma izni muafiyetine sahip olunmasının bu yabancılara Türkiye'de mutlak kalış hakkı sağlamayacağı özellikle belirtilmektedir. Başka bir deyişle, uluslararası koruma başvuru sahibi ve şartlı mültecilere verilecek çalışma izin ve muafiyeti süreleri, uluslararası koruma statü sahibi belgesi ve geçici koruma kimlik belgesinin geçerlilik süresini aşamaz. Bununla birlikte, bu yabancılara çalışma izni ve çalışma izni muafiyetinin ancak İçişleri Bakanlığının olumlu görüşü olması halinde verilebileceği hükme bağlanmaktadır.

Ayrıca, madde ile, uluslararası koruma kapsamında olan yabancılara verilen çalışma izinlerinin iptal edileceği haller düzenlenmektedir. Uluslararası koruma başvurusunun geri çekilmesi veya geri çekilmiş sayılması, uluslararası koruma statüsünün herhangi bir nedenle sona ermesi veya uluslararası koruma statüsünün iptali hallerinde çalışma izninin iptal edileceği hükme bağlanmaktadır. Ayrıca, geçici korumanın Bakanlar Kurulu kararıyla sonlandırılması veya bireysel olarak sona ermesi ya da iptali hallerinde çalışma izninin iptal edileceği hüküm altına alınmaktadır.

MADDE 24- Madde ile; Ar-Ge merkezlerinde çalışacak yabancıların çalışma izni başvurularının Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının olumlu görüşü olması halinde değerlendirileceği düzenlenmektedir. Böylece, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının uzmanlık ve görev alanlarına giren bu alanlarda çalışacak yabancılara verilecek çalışma izinlerinin ilgili bakanlığın politikalarıyla uyum içinde olması amaçlanmaktadır.

MADDE 25- Madde ile; 3218 sayılı Kanun kapsamında serbest bölgelerde çalışacak yabancıların çalışma izni başvurularının Ekonomi Bakanlığına yapılacağı, başvuruların yine Ekonomi Bakanlığı tarafından değerlendirileceği, çalışma izni alması uygun görülen yabancıların Bakanlığa bildirilerek ikamet izni yerine geçen çalışma izni belgesinin düzenleneceği belirtilmektedir. Serbest bölgelerde çalışacak yabancıların çalışma izni başvuruları Ekonomi Bakanlığı tarafından sonuçlandırılacak olup, belgeleri Bakanlıkça düzenlenecektir.

Kamu düzeni, kamu güvenliği ve kamu sağlığına ilişkin haller ile 6458 sayılı Kanunun 7 nci maddesinde belirtilen Türkiye'ye giriş yasağı, 15 inci maddesinde belirtilen vize verilmemesi hali veya 54 üncü maddesinde belirtilen sınır dışı etme kararı alınmış olması dışında Ekonomi Bakanlığınca serbest bölgelerde çalışma izni alması uygun görülen yabancılara çalışma izni belgeleri Bakanlıkça düzenlenecektir. Bu durum kamu güvenliğinin ve uygulamada birliğin sağlanması açısından önem arz etmektedir.

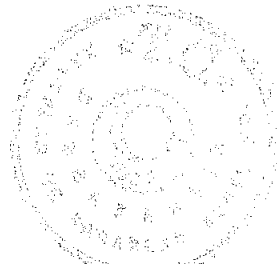
Yine bu kapsamda çalışma izni alanlara Kanunun itiraz, yükümlülük, denetim ve cezalara ilişkin hükümlerinin uygulanmayacağı, bu konularda 3218 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmaktadır.

MADDE 26- Madde ile, Türkiye'de bir yükseköğretim kurumunda örgün öğretim programlarına kayıtlı yabancı öğrencilere çalışma hakkı getirilmektedir. Ancak, öğrencilere tanınan bu çalışma hakkının bazı sınırları ve şartları vardır. Ön lisans ve lisans öğrencileri ilk yıldan sonra ve kısmi süreli olarak çalışabileceklerdir. Bu hüküm ile öğrencilerin ülkeye geliş amacı olan eğitimlerine devam etmesini sağlamak ve çalışma izni verilecek asgari düzeyde eğitimine devam eden ve başarı sağlayan öğrencilerin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Ayrıca, Kanunda yer alan çalışma izinlerinin ikamet izni yerine geçmesine dair hükme getirilmiş bir istisna olarak, yabancı öğrencilere verilen çalışma izinlerinin geçerli öğrenci ikamet iznini ve bu ikamet izninin sağladığı hakları sona erdirmeyeceği hüküm altına alınmaktadır. Bu hüküm ile hem öğrencilere sahip oldukları öğrenci ikamet izni ile sunulan ve bazı konularda genel ikamet izinlerinin sunduğu haklardan daha geniş olan hakların verilmesinin devamı, hem de öğrencilik statülerinin değişmemesi amaçlanmaktadır.

MADDE 27- Madde ile, mühendis ve mimarların çalışma izinlerine ilişkin esaslar belirlenmektedir. Yabancı mühendis ve mimarların, öğrenimlerini Türkiye'deki bir yükseköğretim kurumunun mühendislik ve mimarlık fakültelerinde veya yurtdışında ilgili ülke makamları ve Yükseköğretim Kurulu tarafından tanınmış bir yükseköğretim kurumunda tamamlayarak unvanlarını almaları kaydıyla Türkiye'de çalışabilecekleri öngörülmektedir. Böylece nitelikli personel sayılan ve ülkemizde gerçekleştirilen önemli projelerde kilit rol üstlenen yabancı mühendis ve mimarların, başkaca bir işleme gerek kalmaksızın çalışma izni alabilmesine imkân sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 28- Madde ile, çalışma izni kararlarına karşı idari itiraz ve yargı yolu düzenlenmektedir. Çalışma izni veya muafiyet başvurusunun reddi ve düzenlenen belgelerin iptali kararlarının yabancı çalıştıran işverene veya bağımsız çalışan yabancıya tebliğ edileceği belirtilmektedir. Bakanlıkça verilecek kararlara karşı ilgililer tarafından tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde itiraz edilebilecek, itirazın reddedilmesi halinde idari yargı yoluna başvurulabilecektir.

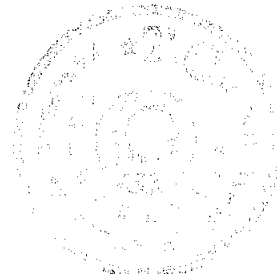
MADDE 29- Madde ile; yabancı çalıştırılan işverenlere çalışma izninin veya çalışma izni muafiyetinin iptalini gerektirecek halleri, bağımsız çalışma izni sahibi yabancılara da işe başlamayı ve çalışma izninin iptalini gerektirecek halleri onbeş gün içinde Bakanlığa bildirme yükümlülüğü getirilmektedir. Böylece, gerekli hallerde çalışma izninin iptal edilmesinin sağlanması ve bağımsız çalışan yabancıya işe başlangıcının öğrenilmesi amaçlanmaktadır. Bu bildirimler etkin bir izleme ve değerlendirme sisteminin kurulması açısından da önem arz etmektedir.

MADDE 30- Madde ile; ülkemizde çalışan yabancıların ve işverenlerinin 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunundan kaynaklanan yükümlülüklerini kanuni süresi içerisinde yerine getirme zorunluluğu belirtilerek, çalışma izni muafiyetinden yararlanan yabancıların da sosyal güvenlik yükümlülüklerinin olduğu, çalışma izninden muaf olmanın sosyal güvenlik hükümlerinden de muafiyet sonucunu doğurmadığı vurgulanmaktadır. Ayrıca Türkiye'nin taraf olduğu sosyal güvenlik sözleşmeleri hükümlerinin saklı olduğu belirtilmektedir.

MADDE 31- Madde ile, Kanun kapsamındaki yabancıların ve işverenlerin Kanun bakımından denetimi düzenlenmektedir. Bu yabancıların ve işverenlerin yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğinin Bakanlık iş müfettişleri ve Sosyal Güvenlik Kurumunun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurları tarafından tabi oldukları mevzuata göre denetleneceği belirtilmiştir. Kamu idarelerinin denetim elemanları ile kolluk kuvvetlerinin yapacakları denetim ve kontrolde yabancı çalıştırılan işverenler ile yabancıların Kanundan doğan yükümlülükleri yerine getirmediğini tespit etmeleri halinde, durumun Bakanlığa bildirileceği öngörülmüştür. Denetim ve kontrollerde Kanun hükümlerine aykırılık saptandığında ilgili yabancı veya işverene idari yaptırımların uygulanacağı belirtilmiştir. Böylece yabancıya çalışmasına yönelik etkin bir denetim sisteminin kurulması ve kayıtdışılığın önlenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 32- Madde ile; Kanun kapsamındaki yabancıların ve işverenlerin yükümlülüklerini yerine getirmemeleri durumunda uygulanacak yaptırımlar düzenlenmektedir. Bu kapsamda bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyen bağımsız çalışan veya işverene ve çalışma izni bulunmayan yabancıyı çalıştıran işveren veya işveren vekili ile çalışma izni olmadan bağımlı veya bağımsız çalışan yabancılara uygulanacak idari para cezaları belirlenmektedir. Çalışma izni bulunmadan çalıştığı tespit edilen yabancıların sınır dışı edilmek üzere İçişleri Bakanlığına bildirilmesi ve işveren veya işveren vekilinin çalışma izni bulunmayan yabancıya ve varsa eş ve çocuklarının tüm giderlerini karşılaması diğer yaptırımlardır. Kanunda yer alan yükümlülüklerini yerine getirmeyen işveren veya yabancıya idari para cezaları ve yaptırımların uygulanması ile Kanun hükümlerini ihlal etmede caydırıcılığın artırılması amaçlanmaktadır.

MADDE 33- Madde ile; çalışma izninin ve çalışma izni muafiyetinin pasaport geçerlilik süresinden altmış gün daha kısa süreli ve her yabancı için ayrı düzenleneceği, çalışma izni ve çalışma izni muafiyet belgelerinin şekil ve içeriğinin Bakanlık tarafından belirleneceği hükme bağlanmaktadır.

MADDE 34- Madde ile; bilgi paylaşımına ilişkin usul ve esasların ilgili kurumlar ile Bakanlık tarafından müştereken belirleneceği öngörülmüştür. Böylece yabancıların çalışmasına ilişkin bilgiler, ilgili bakanlıklar tarafından temin edilebilecek ve yabancıya ilişkin işlemlerde uygulama birliği sağlanabilecektir.

MADDE 35- Madde ile; çalışma izinleri ve çalışma izni muafiyetlerinin başvuru, süre, şart ve türlerine ilişkin hususlar ile talep edilecek bilgi ve belgeler, sınırötesi hizmet sunucuları ve istisnai çalışma izni verilebilecek yabancılara ilişkin özel hususların ve Kanunun uygulanmasına ilişkin bazı hususlar ile diğer esasların Bakanlıkça çıkarılan yönetmeliklerle belirleneceği; 3218 sayılı Kanun kapsamında serbest bölgelerde çalışacak yabancıların çalışma izni başvuruları ve çalışma izni belgesi düzenlenmesine ilişkin hususlar ile 4875 sayılı Kanun kapsamındaki yabancı sermayeli şirket ve kuruluşlarda çalışma izni verilecek personelin tanımı ve çalışma izinlerine ilişkin özel nitelikteki diğer esas ve usullerin Ekonomi Bakanlığı ile Bakanlığın müştereken çıkaracağı yönetmelik ile belirleneceği hükme bağlanmaktadır.

MADDE 36- Madde ile; diğer mevzuatta 4817 sayılı Kanuna, çalışma izni muafiyet teyit belgesi veya çalışma izni muafiyet belgesi ibaresi ile çalışma izni belgesi ibaresine yapılan atıflara ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

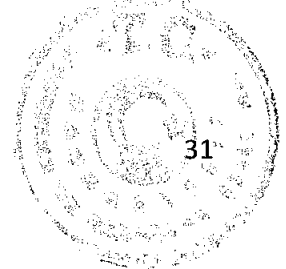
MADDE 37- Madde ile; yürürlükten kaldırılan mevzuat ve diğer mevzuat hükümlerinde yapılan değişiklikler gösterilmektedir.

27/1/1954 tarihli ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununda değişiklik yapılarak, yabancı mühendis ve mimarların Bakanlıkça verilen çalışma izni ile bu unvanları kullanarak çalışabilecekleri, bu yabancılardan bir aydan fazla kalanların ilgili odaya geçici aza olması gerektiği hükme bağlanmaktadır.

Çalışma izni belgeleri ve çalışma izni muafiyeti belgeleri 21/2/1963 tarihli ve 210 sayılı Değerli Kağıtlar Kanununa eklenerek değerli kağıt haline getirilmekte, 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununda değişiklik yapılarak, çalışma izni ve çalışma izni muafiyet belgelerinin düzenlenmesinde harç alınmasına ilişkin düzenlemeler yapılmaktadır. Bu düzenlemelerle; Bakanlıktan çalışma izni ve çalışma izni muafiyeti alan yabancılara ikamet izin harcı muafiyeti getirilmekte, kamu gelirleri açısından azalmaya neden olmayacak biçimde çalışma izni muafiyeti ve çalışma izni harç miktarları yeniden belirlenmekte, çalışma izni muafiyetinin geçerlilik süresinin üç aydan uzun olması kaydıyla harç alınması düzenlenmektedir. Bu kapsamda, bir yıl için 500 TL olarak belirlenen süreli çalışma izni harcının her bir yıl için aynı miktarda alınacağı da düzenlenmektedir. Bu kapsamda süresi bir yıldan fazla olup iki yılı aşmayan (iki yıl dahil) çalışma izni belgesinden iki yıllık harç miktarı olan 1000 TL harç tahsil edilmesi gerekmektedir.

Yükseköğretim kurumlarında çalışacak yabancı öğretim elemanlarına verilecek çalışma izinleri konusunda 2547 sayılı Kanunda değişiklik yapılarak ilgili maddeye ön izin düzenlemesi aktarılmaktadır.

Bakanlığın göç politikalarının oluşturulması sürecinde etkin çalışması gerekeceğinden Kanun kapsamında görev, sorumluluk ve temsil görevlerini uygulayacak uzmanlaşmış bir birimin oluşturulması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu doğrultuda, Bakanlık ana hizmet birimlerinden olmak kaydıyla mevcut yapılanmayı da içine alan Yabancı İstihdamı Genel Müdürlüğünün kurulması öngörülmekte, görevleri sayılmakta ve kurulan yeni ana hizmet birimi için kadrolar ihdas edilmektedir.

Serbest bölgelerde çalışacak yabancılara verilecek çalışma izinleri konusunda 3218 sayılı Kanunda gerekli değişiklikler yapılmaktadır.

Yürütülen kamu sağlığı hizmetlerinin yaygın ve etkili verilebilmesi nitelikli sağlık insan gücünün yeterli sayıda olmasına da bağlı bulunduğundan, istihdamdaki Türk vatandaşlığı şartı kaldırılarak yabancı sağlık personelinin de Türkiye’de 4924 sayılı Kanunun kapsamında çalıştırılabilmelerine imkân tanınmakta ve yabancıların yerleştirme ve atamaları ile nakillerine yönelik usul ve esasların Sağlık Bakanlığınca belirleneceği düzenlenmektedir.

Yabancı öğrencilerin çalışması ve Türkiye’nin yabancı işgücü ihtiyacının belirlenmesine ilişkin Kanun ile 6458 sayılı Kanunun uyumunu sağlayan düzenlemeler yapılmaktadır.

GEÇİCİ MADDE 1- Birinci fıkra ile; maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki mevzuat hükümlerine göre Bakanlıkça veya diğer kanunların verdiği yetkiye dayanarak diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca verilmiş olan çalışma izinlerinin sürelerinin sonuna kadar geçerli olduğu ve bu çalışma izinlerinin 21 inci madde uyarınca süresinin sona ermesi veya iptal edilmesiyle geçerliliğini kaybedeceği hüküm altına alınmaktadır.

İkinci fıkra ile; maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki mevzuat hükümlerine göre 11/4/2014 tarihinden önce Bakanlıkça verilmiş ve geçerliliğini sürdüren süresiz çalışma izinleri veya bağımsız çalışma izinlerinin, altı ay içerisinde başvurulması halinde, 9 uncu maddenin birinci, ikinci ve üçüncü fıkraları ile 11 inci maddenin birinci fıkrasının (a), (c), (ç), (d) ve (e) bentleri hükümleri uygulanmaksızın yenileneceği ve süre içerisinde yenileme başvurusunun yapılmaması veya yapılan başvurunun Bakanlıkça reddedilmesi halinde bu izinlerin geçerliliğini yitireceği öngörülmektedir.

Üçüncü fıkra ile; maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılan ve işlemleri devam eden çalışma izni başvurularında, önceki mevzuat hükümlerinin başvuru sahibi lehine olan hükümlerinin dikkate alınacağı belirtilmektedir.

Dördüncü fıkra ile; Kanunun uygulanmasına ilişkin düzenlemeler yürürlüğe girinceye kadar mevcut düzenlemelerin Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunacağı hüküm altına alınmaktadır.

Beşinci fıkra ile; maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay süreyle başka bir işleme gerek kalmaksızın Bakanlıkta mevcut genel müdür yardımcısı ve daire başkanı kadrolarının birimler arasında yeniden dağılımını yapma hususunda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanına yetki verilmektedir.

MADDE 38- Yürürlük maddesidir.

MADDE 39- Yürütme maddesidir.

YABANCI İSTİHDAMI KANUNU TASARISI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; yabancı istihdamına ilişkin politikaların belirlenmesi, uygulanması, izlenmesi ile yabancılara verilecek çalışma izni ve çalışma izni muafiyetlerine dair iş ve işlemlerde izlenecek usul ve esasları, yetki ve sorumlulukları ve yabancı istihdamı alanındaki hak ve yükümlülükleri düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Kanun; Türkiye’de çalışmak için başvuruda bulunan veya çalışan, bir işveren yanında mesleki eğitim görmek üzere başvuruda bulunan veya görmekte olan, staj yapmak üzere başvuruda bulunan veya staj yapan, Türkiye’de geçici nitelikte hizmet sunumu amacıyla bulunan sınırötesi hizmet sunucusu yabancıları, yabancı çalıştıran veya çalıştırmak üzere başvuruda bulunan gerçek ve tüzel kişileri kapsar.

(2) Çalışma izni almaktan muaf tutulan yabancılardan iş ve işlemleri bu Kanun hükümlerine göre yürütülür.

(3) Bu Kanunun uygulanmasında, Türkiye’nin taraf olduğu ikili veya çok taraflı anlaşmalarda veya uluslararası sözleşmelerde yer alan hükümler saklıdır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Bağımsız çalışma izni: Yabancıya Türkiye’de kendi ad ve hesabına çalışma hakkı veren çalışma iznini,

b) Bakanlık: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını,

c) Çalışma izni: Bakanlıkça resmi bir belge şeklinde düzenlenen ve geçerlilik süresi içinde yabancıya Türkiye’de çalışma ve ikamet hakkı veren izni,

ç) Çalışma izni muafiyeti: Bakanlıkça resmi bir belge şeklinde düzenlenen ve geçerlilik süresi içinde, yabancıya Türkiye’de çalışma izni almaksızın çalışma ve ikamet hakkı veren muafiyeti,

d) Genel Müdürlük: Yabancı İstihdamı Genel Müdürlüğünü,

e) Kanuni çalışma izni süresi: Yabancıya, kanuni yükümlülüklerinin yerine getirilmesi suretiyle, çalışma izniyle çalıştığı süreyi,

f) Sınırötesi hizmet sunucusu: Türkiye’de geçici nitelikte olmak üzere ve herhangi bir hizmet sunumu amacıyla bulunan ve ücretini Türkiye’deki ya da Türkiye dışındaki bir kaynaktan alan yabancıyı,

g) Süresiz çalışma izni: Yabancıya, Türkiye’de süresiz çalışma hakkı veren çalışma iznini,

ğ) Uzun dönem ikamet izni: 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun 42 nci maddesi uyarınca verilen ikamet iznini,

h) Yabancı: Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan kişiyi,

ı) Yabancı istihdamı: Yabancıya, geçerli çalışma izni veya çalışma izni muafiyetiyle Türkiye’de çalışması veya çalıştırılmasını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Yabancı İstihdam Politikası ve Danışma Kurulu

Yabancı istihdam politikası

MADDE 4- (1) Bakanlık, Yabancı İstihdam Politikası Danışma Kurulu kararlarını dikkate alarak yabancı istihdamına ilişkin politika belirlemeye ve belirlenen politikayı uygulamaya yönelik ulusal ve uluslararası düzeyde faaliyette bulunmaya yetkilidir.

(2) Yabancı istihdam politikası; Göç Politikaları Kurulu kararları, istihdam ve çalışma hayatına ilişkin gelişmeler, sektörel ve ekonomik dönemsel değişiklikler, kalkınma planları ve programları, yabancının uyruğunda bulunduğu ülkeyle ikili ekonomik, sosyal ve kültürel ilişkiler, Türkiye'nin taraf olduğu ikili veya çok taraflı anlaşmalar ve uluslararası sözleşmeler, kamu düzeni, kamu güvenliği ve kamu sağlığı dikkate alınarak belirlenir.

(3) Bakanlık, yabancı istihdam politikasının belirlenmesinde ilgili kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile işçi ve işveren kuruluşlarının görüşlerini alır.

Yabancı İstihdam Politikası Danışma Kurulu

MADDE 5- (1) Yabancı İstihdam Politikası Danışma Kurulu, Bakanlık Müsteşarı başkanlığında, Bakanlık Yabancı İstihdamı Genel Müdürü, Dışişleri Bakanlığı Konsolosluk İşleri Genel Müdürü, Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürü, İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürü ve Kalkınma Bakanlığı Sosyal Sektörler ve Koordinasyon Genel Müdüründen oluşur. Toplantı gündemine göre, konuyla ilgili bakanlık ve ulusal veya uluslararası kurum ve kuruluşlar, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, işçi ve işveren kuruluşları ile sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri ve öğretim üyeleri toplantıya davet edilebilir.

(2) Kurul, yabancı istihdamına ilişkin mevzuat geliştirme çalışmalarını, ulusal ve uluslararası gelişmeleri ve uygulamaları izlemek, Türkiye'nin ekonomik, sektörel ve bölgesel önceliklerine uygun politika önerilerini Bakanlığa bildirmek ile görevlidir.

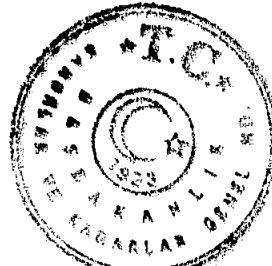
(3) Kurul, Başkan tarafından belirlenen gündem ile yılda en az iki kez toplanır. Kurulun sekretarya hizmetleri, Genel Müdürlük tarafından yerine getirilir.

(4) Kurul kararları, yabancı istihdam politikası esaslarının ve Göç Politikaları Kuruluna önerilmek üzere Türkiye'nin yabancı işgücü ihtiyacının belirlenmesinde Bakanlıkça dikkate alınır.

Yabancı istihdamının izlenmesi ve değerlendirilmesi

MADDE 6- (1) Bakanlık, yabancı istihdamı taleplerini almak, değerlendirmek ve yabancı istihdamının etkilerini izlemek üzere Yabancı İstihdamı Başvuru, Değerlendirme ve İzleme Sistemi kurar.

(2) Bakanlık, kamu güvenliğine ilişkin hususlar saklı kalmak üzere; yabancılara, yabancı istihdamı ihtiyacına ve bu Kanun kapsamındaki diğer hususlara ilişkin olarak kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerden bilgi ve belge talep edebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Çalışma İzni ve Muafiyet

Çalışma izninde yetki ve yükümlülük

MADDE 7- (1) Çalışma izni 4 üncü maddeye göre belirlenen yabancı istihdam politikası esas alınarak Bakanlıkça verilir.

(2) Bu Kanun kapsamında yer alan yabancıların çalışma izni olmaksızın Türkiye’de çalışmaları veya çalıştırılmaları yasaktır.

(3) Diğer kanunlarda ya da Türkiye’nin taraf olduğu ikili veya çok taraflı anlaşmalar veya uluslararası sözleşmelerde çalışma izni almadan çalışabileceği belirtilen yabancılar, bu Kanuna göre çalışma izni almadan çalışabilir veya çalıştırılabilirler.

(4) 29/5/2009 tarihli ve 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 28 inci maddesi kapsamında olanların çalışma hakkı saklıdır.

Çalışma izni başvurusu

MADDE 8- (1) Çalışma izni başvuruları yabancıların vatandaşı olduğu veya yasal olarak bulunduğu ülkedeki Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçilikleri veya Başkonsolosluklarına yapılır. Yurtdışında yapılan çalışma izni başvuruları Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçilikleri veya Başkonsolosluklarınca Bakanlığa iletilir.

(2) Geçerli ikamet iznine sahip olan yabancıların çalışma izni başvuruları yurtiçinde doğrudan Bakanlığa yapılabilir.

(3) Çalışma izni uzatma başvurusu, çalışma izni süresinin dolmasına altmış gün kalmasından itibaren ve her durumda çalışma izni süresi dolmadan yapılır. Bu süre dolduktan sonra yapılan uzatma başvuruları reddedilir.

Çalışma izni başvurusunun değerlendirilmesi

MADDE 9- (1) Çalışma izni başvurusu yabancı istihdam politikasına göre değerlendirilir.

(2) Bakanlıkça gerek görülen hallerde ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının görüşleri dikkate alınır.

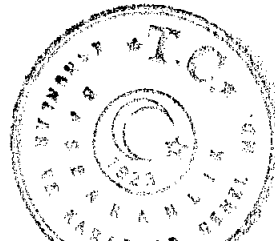
(3) Bakanlık, Yabancı İstihdam Politikası Danışma Kurulu kararları doğrultusunda çalışma izni başvurusunun değerlendirilmesinde ve çalışma izni puanlama sisteminin oluşturulmasında kullanılacak kriterleri belirler.

(4) Başvuruda eksik bilgi veya belgelerin olması halinde, bu eksiklikler tamamlanmaya kadar başvurunun değerlendirilmesi ertelenir. Erteleme süresi, bilgi veya belge eksikliklerinin tamamlanmasını geciktiren mücbir bir sebebin varlığının resmi bir makamdan belgelendirildiği haller dışında otuz günü aşamaz. Erteleme süresi sonunda eksiklikleri tamamlanmayan başvurular reddedilir.

(5) Usulüne uygun olarak yapılan başvuruların değerlendirilmesi, bilgi ve belgelerin tam olması kaydıyla otuz gün içinde tamamlanır.

Ön izin

MADDE 10- (1) Mesleki yeterlilik gerektiren sağlık ve eğitim hizmetlerinde çalışacak yabancıların çalışma izni başvurularının değerlendirilmesinde ön izin alınması zorunludur.

(2) Sağlık hizmetlerinde Sağlık Bakanlığı, eğitim hizmetlerinde Millî Eğitim Bakanlığı, bu hizmetlerde mesleki faaliyette bulunacak yabancılara ön izin vermeye yetkili olup, bu hizmetlerde ön izin alınması gereken meslekler bu Bakanlıkların görüşü alınarak Bakanlıkça belirlenir. Bu kapsamda, ön izin alan yabancılardan çalışma izni başvurularının değerlendirilmesinde, 11 inci maddenin birinci fıkrasının (d) bendi hükmü uygulanmaz.

(3) 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 34 üncü maddesi uyarınca çalışacak yabancı uyruklu öğretim elemanlarına çalışma izni, Yükseköğretim Kurulunun ön iznine istinaden Bakanlıkça verilir. Ön izne istinaden çalışacak yabancı öğretim elemanlarının çalışma izni başvurularının değerlendirilmesinde, 9 uncu maddenin birinci, ikinci ve üçüncü fıkraları ile (f) ve (g) bentleri hükümleri saklı kalmak üzere 11 inci maddenin birinci fıkrası uygulanmaz.

(4) Çalışma izni uzatma başvuruları da ilgili bakanlığın veya Yükseköğretim Kurulunun ön iznine tabidir.

Çalışma izni başvurusunun reddi

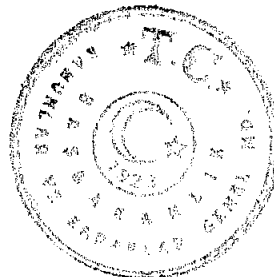
MADDE 11- (1) Bu Kanunun 9 uncu maddesine göre yapılan değerlendirme neticesinde;

- a) Yabancı istihdam politikasına uygun olmayan,
- b) Sahte veya yanıltıcı bilgi ve belgelerle yapılan,
- c) Yabancı istihdam edilmesine ilişkin gerekçesi yeterli görülmeyen,
- ç) Diğer kanunlarda Türk vatandaşlarına hasredilen iş ve meslekler için yapılan,
- d) Gerekli nitelik ve uzmanlığı taşımadığı anlaşılan yabancılara ilişkin olan,
- e) Bakanlıkça belirlenen değerlendirme kriterlerini karşılamayan,
- f) 6458 sayılı Kanunun 7 nci, 15 inci ve 54 üncü maddeleri kapsamında olduğu İçişleri Bakanlığınca bildirilen yabancılara ilişkin olan,
- g) Kamu düzeni, kamu güvenliği veya kamu sağlığı açısından Türkiye’de çalışmasında sakınca görülen yabancılara ilişkin olan,
- ğ) Türkiye Cumhuriyetinin tanımadığı veya diplomatik ilişkisinin bulunmadığı ülke vatandaşları için yapılan,
- h) Kanuni süresi içinde yapılmayan veya eksiklikleri tamamlanmayan, başvurular reddedilir.

Sürelî çalışma izni

MADDE 12- (1) Başvurunun olumlu değerlendirilmesi halinde, yabancının iş veya hizmet sözleşmesinin süresini aşmamak koşuluyla, gerçek veya tüzel kişiye ya da kamu kurum veya kuruluşuna ait belirli bir işyerinde veya bunların aynı işkolundaki işyerlerinde, belirli bir işte çalışmak şartıyla ilk başvuruda en çok bir yıl geçerli çalışma izni verilir.

(2) Bu Kanunun 8 inci maddesine göre yapılacak uzatma başvurusunun olumlu değerlendirilmesi halinde; yabancıya aynı işverene bağlı olarak ilk uzatma başvurusunda en çok iki yıl, sonraki uzatma başvurularında ise en çok üç yıla kadar çalışma izni verilir. Ancak, farklı bir işveren yanında çalışmak üzere yapılan başvurular bu maddenin birinci fıkrası kapsamında değerlendirilir.

Süresiz çalışma izni

MADDE 13- (1) Türkiye’de uzun dönem ikamet izni veya en az sekiz yıl kanuni çalışma izni olan yabancılar ile 22 nci maddede sayılan yabancılar, süresiz çalışma iznine başvurabilir. Süresiz çalışma izninin yabancı istihdam politikası doğrultusunda değerlendirilmesinde, yabancının; eğitim düzeyi, mesleki deneyimi, bilim ve teknolojiye katkısı, Türkiye’deki faaliyetinin veya yatırımının ülke ekonomisine ve istihdama etkisi ile Yabancı İstihdam Politikası Danışma Kurulu önerileri doğrultusunda Bakanlıkça belirlenecek diğer hususlar dikkate alınır. Yabancının uzun dönem ikamet izni veya en az sekiz yıl kanuni çalışma izni olması, süresiz çalışma izni verilmesinde yabancıya mutlak hak sağlamaz.

(2) Bu Kanunun 22 nci maddesinde sayılan yabancılardan, başvurusu olumlu değerlendirilenlere, ilk beş yılı geçiş süresi olmak kaydıyla süresiz çalışma izni verilir. Bakanlık, geçiş süresi içinde işveren veya yabancından yürütülen faaliyetlere ilişkin bilgi ve belge talep edebilir. Geçiş süresi içinde 21 inci madde uyarınca iptal edilmeyen süresiz çalışma izninde yer alan geçiş süresi kaydı, yabancının başvurusu halinde kaldırılır. Bu başvuru, geçiş süresinin dolmasına altmış gün kalmasından itibaren, her durumda geçiş süresi dolmadan yapılır. Bu süre dolduktan sonra çalışma izni geçersiz hale gelir ve yapılan başvuru reddedilir.

(3) Süresiz çalışma izni olan yabancı bağımsız çalışma izninin ve uzun dönem ikamet izninin sağladığı tüm haklardan yararlanır.

(4) Süresiz çalışma izni olan yabancının, seçme ve seçilme, kamu görevlerine girme, muaf olarak araç ithal etme hakları ile askerlik hizmeti yapma yükümlülüğü yoktur. Bu yabancılar, özel kanunlardaki düzenlemeler hariç, sosyal güvenliğe ilişkin kazanılmış hakları saklı kalmak ve bu hakların kullanımında ilgili mevzuat hükümlerine tabi olmak şartıyla, Türk vatandaşlarına tanınan haklardan yararlanır.

Bağımsız çalışma izni

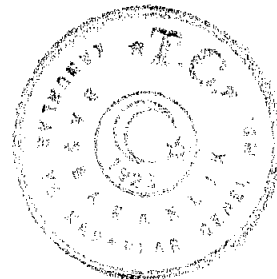
MADDE 14- (1) 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa göre kurulmuş olan;

- a) Limited şirketlerin şirket ortağı olan müdürü,
 - b) Anonim şirketlerin şirket ortağı olan yönetim kurulu üyesi,
 - c) Sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin yönetici olan komandite ortağı,
- çalışma izni olarak çalışabilirler.

(2) Profesyonel meslek mensubu yabancılara, diğer kanunlarda belirtilen özel şartların sağlanması ve ilgili meslek odasının olumlu görüşü olması kaydıyla bağımsız çalışma izni verilebilir.

(3) Bağımsız çalışma izninin yabancı istihdam politikası doğrultusunda değerlendirilmesinde, yabancının; eğitim düzeyi, mesleki deneyimi, bilim ve teknolojiye katkısı, Türkiye’deki faaliyetinin veya yatırımının ülke ekonomisine ve istihdama etkisi, şirket ortağı ise sermaye payı ile Yabancı İstihdam Politikası Danışma Kurulu önerileri doğrultusunda Bakanlıkça belirlenecek diğer hususlar dikkate alınır.

(4) Bağımsız çalışma izni, 12 nci maddede yer alan süre sınırlamalarına tabi olmaksızın süreli olarak düzenlenir.

Çalışma izninin mahiyeti

MADDE 15- (1) Bu Kanuna göre verilen çalışma izni veya çalışma izni muafiyeti, 6458 sayılı Kanununun 27 nci maddesi uyarınca ikamet izni yerine geçer.

(2) Yurtdışından yapılan başvuruya istinaden çalışma izni verilen yabancı, çalışma izninin geçerliliğinin başladığı tarihten itibaren altı ay içerisinde Türkiye'ye gelmek zorundadır. Bu süre içerisinde Türkiye'ye gelmeyen yabancının çalışma izni iptal edilir.

Bakanlar Kurulunun yetkisi

MADDE 16- (1) Bakanlar Kurulu, ülke menfaatlerinin gerektirdiği hallerde;

a) Kanunlarda yalnızca Türk vatandaşlarına hasredilen iş ve mesleklerin yabancılar tarafından, kamu görevlisi olunmaması kaydıyla, icrasına izin verebilir.

b) Ülke, kişi, coğrafi bölge, süre, sayı, oran, tür, nitelik, sektör, iş ve meslek itibarıyla çalışma izni veya çalışma izni muafiyeti verilmesini belirleyebilir, sınırlandırabilir, kısmen veya tamamen durdurabilir veya yasaklayabilir.

Çalışma izni muafiyeti

MADDE 17- (1) Çalışma izni muafiyeti kapsamında olan yabancılar, çalışma izni muafiyeti almak kaydıyla çalışırlar.

(2) Çalışma izni muafiyeti başvuruları yabancının vatandaşı olduğu veya yasal olarak bulunduğu ülkedeki Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçilikleri veya Başkonsolosluklarına yapılır. Bu başvurular Bakanlığa iletilir.

(3) Geçerli ikamet iznine sahip olan yabancıların çalışma izni muafiyeti başvuruları yurtiçinde doğrudan Bakanlığa yapılabilir.

(4) Çalışma izni muafiyeti başvurusunun değerlendirilmesinde 9 uncu maddenin birinci, ikinci ve dördüncü fıkraları hükümleri ile bu Kanunun uygulanabilir olan diğer hükümleri dikkate alınır.

(5) Başvurusu olumlu değerlendirilen yabancılara Bakanlıkça çalışma izni muafiyeti düzenlenir.

(6) Çalışma izni muafiyetiyle geçirilen süreler, kanuni çalışma izni veya ikamet izni sürelerinin hesabında dikkate alınmaz.

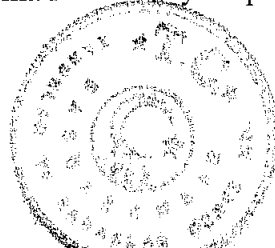
Kamu yararına çalışma

MADDE 18- (1) Türkiye'de geçerli ikamet izni olan yabancılar, ikamet izni sürelerini aşmamak ve karşılığında ücret veya benzeri bir menfaat sağlamamak kaydıyla; 4/11/2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanunu uyarınca kamu yararına çalışan dernek statüsüne sahip dernekler ile 30/7/2003 tarihli ve 4962 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Vakıflara Vergi Muafiyeti Tanınması Hakkında Kanun uyarınca vergi muafiyeti tanınan vakıflarda çalışmak için çalışma izni muafiyeti başvurusunda bulunabilirler.

(2) Bakanlık çalışma izni muafiyeti başvurusunun değerlendirilmesinde; yabancı istihdam politikasının yanısıra kamu yararı yönünden yabancının çalışmasının dernek veya vakfın faaliyetlerine katkısını, dernek veya vakfın Türk vatandaşı çalışan sayısını, kamu düzeni, kamu güvenliği ve kamu sağlığına ilişkin ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerini dikkate alır.

(3) Bu madde kapsamında çalışma izni muafiyeti ile yabancının çalışabileceği dernek veya vakfın çalışanlarının en az üçte ikisinin Türk vatandaşı olması zorunludur.

(4) Dernek ve vakıfların birinci fıkrada belirtilen statülerini kaybetmeleri halinde, bu madde kapsamında verilen çalışma izni muafiyeti iptal edilir.

Dışışleri Bakanlığına yapılacak başvurular

MADDE 19- (1) Yabancı űlkelerin Tűrkiye'deki diplomatik ve konsűler temsilciliklerinin;

a) Bađlı birimi olarak faaliyet gűsteren okullarda, kűltűr kurumlarında ve din kurumlarında gűrevli yabancılar, çalıřma izni muafiyeti,

b) 18/4/1961 tarihli Diplomatik İliřkiler Hakkında Viyana Sűzleřmesi ve 24/4/1963 tarihli Konsolosluk İliřkileri Hakkında Viyana Sűzleřmesi kapsamında bađlı birimi sayılmayan okullarda, kűltűr kurumlarında ve din kurumlarında gűrevli yabancılar çalıřma izni,

almak kaydıyla çalışabilirler.

(2) Yabancı űlkelerin Tűrkiye'deki diplomatik ve konsűler temsilciliklerinde diplomatik kadro űyesi, konsolosluk memuru, idari ve teknik kadro űyesi ve konsolosluk hizmetlisi, Tűrkiye'deki uluslararası kuruluřlarda uluslararası memur ve idari ve teknik personel olarak gűrev yapan kiřilerin;

a) Eř ve çocukları ile karřılıklılık esasına veya ilgili űlkeyle yapılmıř bulunan ikili anlaşmaya gűre belirlenmiř yakınları, bu Kanunda, ilgili ikili anlaşmada ve mevzuatta zikredilen çalıřma izni muafiyeti hűkűmleri saklı kalmak kaydıyla, Tűrkiye'de çalıřma izni alarak,

b) Özel hizmetinde çalışan yabancılar, çalışma izni muafiyeti alarak, çalışabilirler.

(3) Bu maddenin ikinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen yabancıların, aynı fıkrada belirtilen statűde olmayan işveren yanında çalışmak űzere yurtiçinden yapacakları çalışma izni veya çalışma izni muafiyeti başvuruları kabul edilmez.

(4) Bu madde kapsamındaki başvurular Dışışleri Bakanlıđına yapılır. Dışışleri Bakanlıđınca uygun gűrűlen başvurular Bakanlıđa iletilir. Bakanlıđa iletilen bu başvurulara çalıřma izni veya çalıřma izni muafiyeti dűzenlenmesinde İçiřleri Bakanlıđının olumlu gűrűřű aranır.

Çalıřma izni muafiyeti olan řirket ortakları ile sınırűtesi hizmet sunucusu

MADDE 20- (1) 6102 sayılı Kanuna gűre kurulmuř anonim řirketlerin Tűrkiye'de ikamet etmeyen yűnetim kurulu űyesi ve diđer řirketlerin yűnetici sıfatı olmayan ortađı ile Tűrkiye'de gerçekleřtirdiđi faaliyetleri yűzseksen gűn içerisinde doksan gűnű geçmeyen sınırűtesi hizmet sunucusu çalıřma izni muafiyeti kapsamında deđerlendirilir.

Çalışma izni ve çalışma izni muafiyetinin geçerliliği ve iptali

MADDE 21- (1) alıřma izni ve çalıřma izni muafiyeti, sűrenin sona ermesi veya Bakanlıkça iptal edilmesiyle geçerliliđini kaybeder.

(2) Yabancıнын veya işverenin talebi dışında çalışma izni veya çalışma izni muafiyeti, yabancıнын;

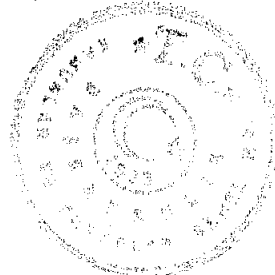
a) alıřma izni veya çalıřma izni muafiyetinin geçerlilik tarihinden itibaren altı ay içinde Tűrkiye'ye gelmemesi,

b) Pasaportunun veya pasaport yerine geçen belgesinin geçerlilik sűresinin uzatılmaması,

c) Bu Kanunda belirtilen hűkűmlere aykırı olarak çalıřtıđının tespiti,

) alışmasının herhangi bir nedenle sona ermesi,

d) alışma izni başvurusunun sahte veya yanıltıcı bilgi ve belgelerle yapıldığının sonradan tespiti,

e) 13 üncü madde kapsamında olması ve geçiş süresi içerisinde talep edilen bilgi ve belgeleri sunmaması veya niteliklerini kaybettiğinin anlaşılması,

f) 6458 sayılı Kanununun 7 nci, 15 inci ve 54 üncü maddeleri kapsamında olduğunun İçişleri Bakanlığınca bildirilmesi,

g) Kamu düzeni, kamu güvenliği veya kamu sağlığı açısından Türkiye’de çalışmasında sakınca olduğunun ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca bildirilmesi,

ğ) Sağlık sebepleri veya zorunlu kamu hizmeti gibi mücbir sebepler dışında süreli çalışma izinlerinde aralıksız olarak altı aydan, bağımsız ve süresiz çalışma izinlerinde ise aralıksız olarak bir yıldan uzun süre Türkiye dışında kalması, durumunda iptal edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İstisnalar

Çalışma izninin istisnai olarak verilebileceği yabancılar

MADDE 22- (1) Bakanlıkça belirlenen yabancı istihdam politikasına uygun olarak;

a) Eğitim düzeyi, ücreti, mesleki deneyimi, bilim ve teknolojiye katkısı ve benzeri özellikleri itibarıyla nitelikli işgücü olarak değerlendirilen,

b) Bilim ve teknolojiye katkısı, yatırım veya ihracat düzeyi, sağlayacağı istihdamın büyüklüğü ve benzeri özellikleri itibarıyla nitelikli yatırımcı olarak değerlendirilen,

c) Belirli bir süre için işvereni tarafından Türkiye’de gerçekleştirilen bir projede istihdam edilen,

ç) İçişleri Bakanlığınca Türk soylu olduğu bildirilen,

d) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşı,

e) Avrupa Birliği üyesi ülke vatandaşı,

f) 6458 sayılı Kanun uyarınca, uluslararası koruma başvurusu sahibi, şartlı mülteci, geçici koruma sağlanan veya vatansız,

g) 6458 sayılı Kanun uyarınca, mağdur destek sürecinden yararlanan insan ticareti mağduru,

ğ) Bir Türk vatandaşı ile evli ve eşiyle Türkiye’de evlilik birliği içinde yaşayan,

h) Yabancı devletlerin ve uluslararası kuruluşların Türkiye’deki temsilciliklerinde diplomatik dokunulmazlığı olmadan çalışan,

ı) Alanındaki başarısı ile uluslararası düzeyde temayüz etmiş olarak bilimsel, kültürel veya sportif amaçla Türkiye’ye gelen,

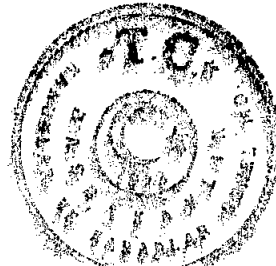
i) Sınırötesi hizmet sunucusu,

j) Bakanlar Kurulunca bu Kanununun 16 ncı maddesine göre belirlenen,

yabancılar 8 inci, 9 uncu, 11 inci, 12 nci ve 13 üncü maddelerin uygulanmasına ilişkin istisnalar tanınabilir.

Uluslararası koruma kapsamında olan yabancılar

MADDE 23- (1) 6458 sayılı Kanun uyarınca uluslararası koruma talebinde bulunan ve henüz başvurusu hakkında son karar verilmemiş veya şartlı mülteci yabancılar uluslararası koruma başvurusu tarihinden, geçici korunan yabancılar ise geçici koruma kimlik belgesinin düzenlendiği tarihten altı ay sonra çalışma izni veya çalışma izni muafiyeti almak için başvurabilirler.

(2) Birinci fıkrada kapsamında çalışma izni veya çalışma izni muafiyetine başvuru hakkı tanınan yabancılara çalışma izni ve çalışma izni muafiyeti verilmesinde İçişleri Bakanlığının olumlu görüşü aranır.

(3) Geçerli çalışma izni veya çalışma izni muafiyetine sahip olunması bu yabancılara Türkiye’de mutlak kalış hakkı sağlamaz.

(4) Uluslararası koruma başvuru sahiplerine verilecek çalışma izni ve çalışma izni muafiyetinin süresinde, 6458 sayılı Kanun uyarınca düzenlenen uluslararası koruma başvuru sahibi kimlik belgesinin, uluslararası koruma statü sahibi belgesinin, geçici koruma kimlik belgesinin geçerlilik süresi dikkate alınır.

(5) 6458 sayılı Kanunun;

a) 77 nci maddesi uyarınca uluslararası koruma başvurusunun geri çekilmesi veya geri çekilmiş sayılması, 85 inci maddesi uyarınca uluslararası koruma statüsünün sona ermesi veya 86 ncı maddesi uyarınca uluslararası koruma statüsünün iptali halinde İçişleri Bakanlığının bildirimine üzerine,

b) 91 inci maddesi uyarınca sağlanan geçici korumanın Bakanlar Kurulu kararıyla sonlandırılması veya bireysel olarak sona ermesi ya da iptali halinde Bakanlar Kurulu kararı veya İçişleri Bakanlığının bildirimine üzerine,

verilmiş olan çalışma izni veya çalışma izni muafiyetleri Bakanlıkça iptal edilir.

(6) Uluslararası koruma başvuru sahibi, uluslararası koruma statüsü sahibi ve geçici korunan yabancıların çalışma ve çalışma izni veya çalışma izni muafiyeti başvurusu hakkının il, süre, sektör, işkolu, iş, meslek bakımından Göç Politikaları Kurulu kararları ve Bakanlığın yabancı istihdam politikası dikkate alınarak uygulanması ve sınırlandırılmasına ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığının görüşü alınarak Bakanlıkça belirlenir.

Ar-Ge merkezlerinde çalışacak yabancılar

MADDE 24- (1) 28/2/2008 tarihli ve 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında Ar-Ge Merkezi Belgesi olan firmalarda Ar-Ge personeli olarak çalışacak yabancıların çalışma izni başvuruları Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının olumlu görüşü olması halinde değerlendirilir.

Serbest bölgelerde çalışacak yabancılar ve uygulanmayacak hükümler

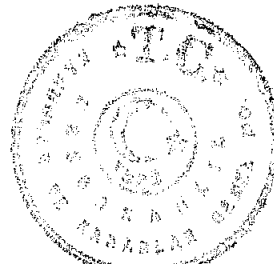
MADDE 25- (1) 6/6/1985 tarihli ve 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu kapsamında serbest bölgelerde çalışacak yabancıların çalışma izni başvuruları Ekonomi Bakanlığınca yapılır. Ekonomi Bakanlığı tarafından yapılan değerlendirme neticesinde çalışma izni alması uygun görülen yabancılar Bakanlığa bildirilir.

(2) Bu madde kapsamında Ekonomi Bakanlığınca bildirilen yabancılara, 11 inci maddenin birinci fıkrasının (f) ve (g) bentleri hükümleri saklı kalmak kaydıyla Bakanlıkça çalışma izni düzenlenir.

(3) Bu Kanununun 28 ila 32 nci maddeleri 3218 sayılı Kanun kapsamındaki serbest bölgelerde uygulanmaz. Bu maddelerde düzenlenen konularda 3218 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

Yabancı öğrenciler

MADDE 26- (1) Türkiye’de bir yükseköğretim kurumunda örgün öğretim programlarına kayıtlı yabancı öğrenciler, çalışma izni almak kaydıyla çalışabilirler.

(2) Yabancı öğrencilerden ön lisans ve lisans düzeyinde öğrenim görmekte olanlar, öğrenimlerinin ilk yılının tamamlanmasından sonra çalışma iznine başvurabilir ve 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu uyarınca kısmi süreli çalışabilirler. Örgün öğretim programlarına kayıtlı lisansüstü öğrenciler için bu sınırlamalar uygulanmaz.

(3) Yabancı öğrencilere verilen çalışma izinleri geçerli öğrenci ikamet iznini ve bu ikamet izninin sağladığı hakları sona erdirmez.

(4) Yabancı öğrencilerin çalışmasına ilişkin usul ve esaslar Göç Politikaları Kurulunca belirlenen esaslar çerçevesinde Bakanlık ve İçişleri Bakanlığınca müştereken belirlenir.

Yabancı mühendis ve mimarlar

MADDE 27- (1) Öğrenimlerini Türkiye’de bir yükseköğretim kurumunun mühendislik ve mimarlık fakültelerinde veya yurtdışında ilgili ülke makamları ve Yükseköğretim Kurulu tarafından tanınmış yükseköğretim kurumunda tamamlayarak mühendis ve mimar unvanlarını almış olan yabancılar bu Kanuna göre çalışma izni alarak mühendislik ve mimarlık mesleğini icra edebilirler.

BEŞİNCİ BÖLÜM

İtiraz, Yükümlülük, Denetim ve Cezalar

İdari itiraz ve yargı yolu

MADDE 28- (1) Çalışma izni veya çalışma izni muafiyeti başvurusunun reddi ve düzenlenen belgelerin iptali kararları, yabancı çalıştıran işverene veya bağımsız ya da süresiz çalışma izni ile çalışan yabancıya 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebliğat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilir.

(2) Bakanlığın bu Kanun kapsamında verdiği kararlara karşı ilgililer tarafından tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde Bakanlığa itiraz edilebilir. İtirazın reddedilmesi halinde idari yargı yoluna başvurulabilir.

Bildirim yükümlülüğü

MADDE 29- (1) Yabancı çalıştıran işverenler ile süresiz veya bağımsız çalışma izni bulunan yabancılar çalışma izninin veya çalışma izni muafiyeti kapsamında çalışmanın başlaması ve sona ermesi durumu ile çalışma izni veya çalışma izni muafiyetinin iptalini gerektirecek halleri onbeş gün içinde Bakanlığa bildirmekle yükümlüdür.

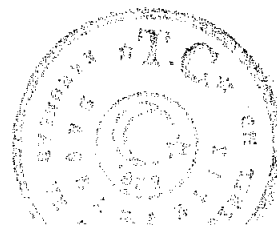
Sosyal güvenlik yükümlülüğü

MADDE 30- (1) Çalışma izni veya çalışma izni muafiyeti alan yabancılar ile yabancı çalıştıran işverenler, sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan yükümlülüklerini kanuni süresi içerisinde 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu hükümlerine göre yerine getirirler.

(2) Türkiye’nin taraf olduğu sosyal güvenlik sözleşmeleri hükümleri saklıdır.

Denetleme yetkisi

MADDE 31- (1) Bu Kanun kapsamındaki yabancıların ve işverenlerin bu Kanundan doğan yükümlülüklerini yerine getirip getirmediği Bakanlık iş müfettişleri veya Sosyal Güvenlik Kurumunun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurları tarafından denetlenir. Bu Kanun gereğince yapılacak teftiş, denetim ve soruşturmalar

uygulamakla yükümlü olunan mevzuatın teftiş, denetim ve soruşturma hükümlerine göre yapılır ve bu hükümlere göre ilgili yaptırımlar uygulanır.

(2) Kamu idarelerinin denetim elemanları ile kolluk kuvvetlerinin kendi mevzuatları gereğince işyerlerinde yapacakları her türlü denetim, inceleme ve kontrol sırasında yabancı çalıştıran işverenler ile yabancıların bu Kanundan doğan yükümlülüklerini yerine getirmediklerini tespit etmeleri halinde, durum Bakanlığa bildirilir.

(3) Birinci fıkraya göre yapılan denetimler ve ikinci fıkraya göre yapılan bildirimler üzerine, gönderilen tutanaklara ve denetim raporlarına göre, bu Kanunda yer alan idari yaptırımlar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürünce uygulanır.

(4) Bu Kanuna göre verilen idari para cezaları, tebliğinden itibaren bir ay içerisinde ödenir.

Cezai hükümler

MADDE 32- (1) Bu Kanuna göre;

a) Bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeksizin,

1) Bağımsız veya süresiz çalışma izni ile çalışan yabancıya asgari ücretin üçte biri,

2) Yabancı çalıştıran işverene her bir yabancı için asgari ücretin üçte biri,

b) Çalışma izni olmaksızın,

1) Bir işverene bağlı olarak çalışan yabancıya asgari ücretin iki katı,

2) Bağımsız çalışan yabancıya asgari ücretin dört katı,

3) Yabancı çalıştıran işverene veya işveren vekiline her bir yabancı için asgari ücretin beş katı,

tutarında idari para cezası verilir.

(2) Birinci fıkrada sayılan fiillerin tekrarı halinde idari para cezaları bir kat artırılarak uygulanır.

(3) Bu Kanuna göre verilen idari para cezaları genel bütçeye gelir kaydedilir.

(4) Çalışma izni bulunmadan çalıştığı tespit edilen yabancılar sınır dışı edilmek üzere İçişleri Bakanlığına bildirilir.

(5) İşveren veya işveren vekili, çalışma izni bulunmayan yabancının ve varsa eş ve çocuklarının konaklama giderlerini, ülkelerine dönmeleri için gerekli masrafları ve gerektiğinde sağlık harcamalarını karşılamak zorundadır. Bu gider, masraf ve harcamaların Göç İdaresi Genel Müdürlüğü bütçesinden karşılanması halinde, bu madde gereğince ödenen tutarlar, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun uyarınca işveren veya işveren vekilinden tahsil edilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığı ve Bakanlıkça müştereken belirlenir.

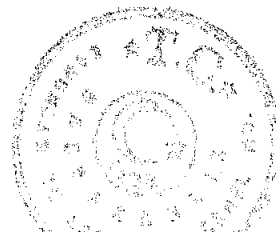
ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Çalışma izni ve çalışma izni muafiyetinin düzenlenmesi ve şekli

MADDE 33- (1) Çalışma izni ve çalışma izni muafiyeti, yabancının pasaport veya pasaport yerine geçen belgelerinin geçerlilik süresinden altmış gün daha kısa süreli ve her yabancı için ayrı verilir.

(2) Çalışma izni ve çalışma izni muafiyeti belgelerinin şekli ve içeriği Bakanlıkça belirlenir.

Bilgi paylaşımı

MADDE 34- (1) Bakanlık, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından, bu Kanun kapsamındaki hususlara ilişkin bilgi ve belge talep edebilir.

(2) Bilgi paylaşımına ilişkin usul ve esaslar, ilgili kurum ve kuruluşlar ile Bakanlık tarafından müştereken belirlenir.

Yönetmelik

MADDE 35- (1) Bu Kanuna ilişkin;

a) Çalışma izni ve çalışma izni muafiyeti başvuru şartları ve işlemleri ile bunların kapsamı, tür ve süreleri,

b) Çalışma izni muafiyeti kapsamında değerlendirilecek yabancılar ve çalışma alanları,

c) Yabancıdan ve işverenden istenecek bilgi ve belgeler,

ç) İlgili kurum ve kuruluşlardan görüş alınmasına ilişkin, süre, kapsam, içerik, bildirim yöntemi gibi hususlar,

d) Çalışma izni hükümlerinin istisnai uygulanması ve bu kapsama alınabilecek gerçek kişi yabancıların eğitim düzeyi, ücreti, mesleki deneyimi, bilim ve teknolojiye katkısı, şirket ortaklarının sermaye payı ile tüzel kişilerin yatırım veya ihracat düzeyi, sağlayacağı istihdamın büyüklüğü ve benzeri özellikleri,

e) Bu Kanunun 22 nci maddesi uyarınca çalışma izinlerinin istisnai uygulanacağı yabancılara, bu Kanunun 8 inci, 9 uncu, 11 inci, 12 nci ve 13 üncü maddeleri hükümlerinin farklı uygulanmasına ilişkin hususlar,

f) Çalışma izni başvurusunun değerlendirilmesinde, reddinde ve çalışma izni puanlama sisteminin oluşturulmasında esas alınacak kriterler,

g) Belge düzenlenmesi ve teslimine ilişkin hususlar,

ğ) Çalışma izninin iptaline ve geçerliğini yitirmesine ilişkin hususlar,

h) Sınırötesi hizmet sunucularının tanımı, türleri ile bu kapsamda sayılanlara ilişkin diğer hususlar,

ı) Bu Kanunun 22 nci maddesi uyarınca projede görevli olmaları kaydıyla çalışma izinlerinin istisnai olarak verileceği yabancılara ve bu projelerin niteliklerine ilişkin hususlar,

i) Benzeri özel düzenleme gerektirebilecek konular ve bu konulara bağlı bildirimler,

j) Uygulamaya yönelik diğer hususlar,

Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

(2) Ekonomi Bakanlığı ve Bakanlıkça çıkarılan müşterek yönetmelikle;

a) 3218 sayılı Kanun gereği serbest bölgelerde çalışacak yabancıların çalışma izni başvuruları ve çalışma izni belgesi düzenlenmesine ilişkin hususlar,

b) 5/6/2003 tarihli ve 4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu kapsamındaki yabancı sermayeli şirket ve kuruluşlarda çalışma izni verilecek personelin tanımı ile çalışma izinlerine ilişkin özel nitelikteki diğer esas ve usuller, düzenlenir.

Atf yapılan hükümler

MADDE 36- (1) Diğer mevzuatta, 27/2/2003 tarihli ve 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanuna yapılmış atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır.

(2) Diğer mevzuatta yer alan "çalışma izni muafiyet teyit belgesi" veya "çalışma izni muafiyet belgesi" ibaresinden, bu Kanunda yer alan "çalışma izni muafiyeti", "çalışma izni belgesi" ibaresinden ise bu Kanunda yer alan "çalışma izni" anlaşılır.

Yürürlükten kaldırılan ve değiştirilen mevzuat

MADDE 37- (1) 27/1/1954 tarihli ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununun;

a) 34 üncü maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

b) 35 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 35- Yabancı uyruklu mühendislik ve mimarlık meslekleri mensupları Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca verilen çalışma izni ile çalışabilir veya çalıştırılabilir.”

c) 36 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 36- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından çalışma izni alan yabancı uyruklu mühendislik ve mimarlık meslekleri mensupları Türkiye’de bir aydan fazla kaldıkları takdirde ihtisaslarına en yakın odaya müracaatla geçici aza olarak kaydolunurlar.”

(2) 21/2/1963 tarihli ve 210 sayılı Değerli Kağıtlar Kanununa bağlı değerli kağıtlar tablosunun dördüncü sırası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı tabloya aşağıdaki sıralar eklenmiştir.

“4. İkamet izni 55,00 TL”

“16. Yabancı çalışma izni belgesi 55,00 TL

17. Çalışma izni muafiyeti belgesi 55,00 TL”

(3) 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun;

a) 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendine “ikamet tezkeresi” ibaresinden sonra gelmek üzere “, çalışma izni, çalışma izni muafiyeti,” ibaresi eklenmiştir.

b) Altıncı Kısım başlığı “Pasaport, İkamet Tezkeresi, Çalışma İzni, Çalışma İzni Muafiyeti, Vize ve Dışişleri Bakanlığı Tasdik Harçları” şeklinde değiştirilmiştir.

c) 83 üncü ve 93 üncü maddelerinin birinci fıkralarına “ikamet tezkeresi,” ibarelerinden sonra gelmek üzere “çalışma izni, çalışma izni muafiyeti,” ibareleri eklenmiştir.

ç) 84 üncü, 89 uncu ve 94 üncü maddelerinin birinci fıkrasına “ikamet tezkeresi” ibarelerinden sonra gelmek üzere “, çalışma izni, çalışma izni muafiyeti” ibareleri eklenmiştir.

d) 85 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde ve aynı fıkranın (g) bendinde yer alan “ikamet tezkereleri” ibarelerinden sonra gelmek üzere “, çalışma izni, çalışma izni muafiyeti” ibaresi eklenmiştir.

e) 88 inci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“h) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından çalışma izni veya çalışma izni muafiyeti alanlar.”

f) 90 ncı maddesinin birinci fıkrasına “yenilenen ikamet tezkerelerinden” ibaresinden sonra gelmek üzere “, çalışma izni belgelerinden ve çalışma izni muafiyet teyit belgelerinden” ibaresi ve “kaybolan ikamet tezkerelerinin” ibaresinden sonra gelmek üzere “, çalışma izni belgelerinin ve çalışma izni muafiyet belgelerinin” ibaresi eklenmiştir.

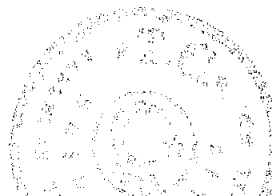
g) (6) sayılı tarifesinin (IV) numaralı bölümü aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“IV- Yabancılarla Verilecek Çalışma İzni ve Çalışma İzni Muafiyeti:

1. Süreli Çalışma İzni Belgesi ve Çalışma İzni Muafiyeti Belgesi:

a) 1 yıla kadar (1 yıl dahil): 500. TL

Süre uzatımları da her yıl için aynı miktarda harca tabidir.

2. Süresiz Çalışma İzin Belgesi: 5.000. TL
3. Bağımsız Çalışma İzin Belgesi: 5.000. TL

Çalışma izin belgesi harçlarının tespitine, karşılıklılık ilkesi esası gözönünde tutularak Dışişleri Bakanlığı yetkilidir. Çalışma izni muafiyeti geçerlilik süresi üç aydan kısa düzenlenen yabancılardan harç alınmaz.”

(4) 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 34 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Yükseköğretim Kurulunca İçişleri Bakanlığına bildirilir ve iki ay içinde alınacak olumlu görüş neticesinde” ibaresi “Yükseköğretim Kurulunca verilecek ön izne müteakip Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında alınacak çalışma izni neticesinde” şeklinde değiştirilmiştir.

(5) 9/1/1985 tarihli ve 3146 sayılı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun;

a) 2 nci maddesinin birinci fıkrasına (d) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

“e)Yabancı istihdamına ilişkin politika belirlemek ve bu politikanın uygulanmasına ilişkin ulusal ve uluslararası düzeyde faaliyette bulunmak,”

b) 8 inci maddesinin birinci fıkrasına (d) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve mevcut (e) bendi (f) bendi şeklinde teselsül ettirilmiştir.

“e) Yabancı İstihdamı Genel Müdürlüğü,”

c) 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

ç) 12 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 12/A maddesi eklenmiş ve mevcut 12/A maddesi 12/B maddesi şeklinde teselsül ettirilmiştir.

“Yabancı İstihdamı Genel Müdürlüğü

MADDE 12/A- Yabancı İstihdamı Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) Yabancı istihdamı ve işgücü göçü ile ilgili ulusal ve uluslararası düzeyde faaliyette bulunmak, çalışma izni ve çalışma izni muafiyetine ilişkin iş ve işlemleri yürütmek,

b) Yabancı istihdamına ilişkin Bakanlık politikasını belirlemek ve bu politikanın uygulanmasına ilişkin ulusal ve uluslararası düzeyde faaliyette bulunmak,

c) Yabancı İstihdam Politikası Danışma Kurulunun sekretarya hizmetlerini yürütmek,

d) Yabancı ülkelerle imzalanacak işgücü anlaşmaları ve sosyal güvenlik sözleşmelerinin müzakerelerine, hazırlanmasına ve tadiline katkı sağlamak,

e) İşgücü göçüne ilişkin iş ve işlemleri yapmak,

f) Yabancı istihdamına ilişkin konularda ulusal ve uluslararası projeler hazırlamak ve uygulamak,

g) Yabancı İstihdamı Başvuru, İzleme ve Değerlendirme Sistemini kullanarak yabancı çalışanlara ilişkin veri toplamak, analiz etmek ve raporlamak,

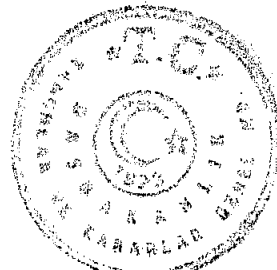
h) Ulusal göç politikasının oluşturulmasında görev alanıyla ilgili konularda çalışmalar yapmak,

i) Bakanlıkça verilen benzeri görevleri yapmak.”

d) 26 ncı maddesinin birinci fıkrasına “İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürü,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Yabancı İstihdamı Genel Müdürü,” ibaresi eklenmiştir.

e) Eki (1) sayılı cetvelin Ana Hizmet Birimleri Bölümüne (4) numaralı sırasından sonra gelmek üzere aşağıdaki sıra eklenmiş ve diğer sıra numarası buna göre teselsül ettirilmiştir.

“5.Yabancı İstihdamı Genel Müdürlüğü”

(6) 6/6/1985 tarihli ve 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununun;

a) 12 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun,” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

b) 10 uncu maddesine birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Birinci fıkrada belirtilen yabancıların çalışma izni başvuruları Ekonomi Bakanlığınca yapılır. Ekonomi Bakanlığınca uygun görülen başvurular çalışma izni düzenlenmek üzere, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca bildirilir.”

(7) 27/2/2003 tarihli ve 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

(8) 5/6/2003 tarihli ve 4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinin ikinci, üçüncü ve dördüncü cümleleri yürürlükten kaldırılmıştır.

(9) 10/7/2003 tarihli ve 4924 sayılı Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli Çalıştırılması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve ikinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Sözleşme ile çalıştırılacak personelin; Bakanlığın belirleyeceği hizmetin gerektirdiği özel koşulların yanısıra 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (4), (5), (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde belirtilen şartları ve ekli (1) sayılı cetvelde belirtilen nitelikleri taşıması zorunludur.”

“Ancak yabancıların yerleştirme ve atamaları ile nakillerine yönelik usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.”

(10) 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun;

a) 41 inci maddesinin birinci fıkrasına “Türkiye’de” ibaresinden sonra gelmek üzere “örgün” ibaresi eklenmiş, aynı fıkranın ikinci cümlesinde yer alan “haftada yirmi dört saatten fazla olamaz” ibaresi “ilgili kanunlarla düzenlenir” şeklinde değiştirilmiştir.

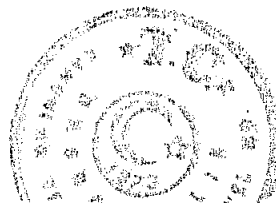
b) 105 inci maddesinin üçüncü fıkrasının (d) bendinde yer alan “Türkiye’nin ihtiyaç duyduğu yabancı iş gücü ile Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının da görüşleri doğrultusunda tarım alanlarındaki mevsimlik işler için gelecek yabancılarla” ibaresi “Türkiye’nin yabancı işgücü ihtiyacına” şeklinde değiştirilmiştir.

(11) Bu Kanuna ekli listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca ait bölümüne eklenmiştir.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki mevzuat hükümlerine göre Bakanlıkça veya diğer kanunların verdiği yetkiye dayanarak diğer kamu kurum ve kuruluşlarında verilmiş olan çalışma izinleri, sürelerinin sonuna kadar geçerlidir. Bu çalışma izinleri 21 inci madde uyarınca süresinin sona ermesi veya iptal edilmesi halinde geçerliliğini kaybeder.

(2) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki mevzuat hükümlerine göre 11/4/2014 tarihinden önce Bakanlıkça verilmiş ve geçerliliğini sürdüren süresiz çalışma izinleri ve bağımsız çalışma izinleri, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içerisinde başvurulması halinde, 9 uncu maddenin birinci, ikinci, üçüncü fıkraları ile 11 inci maddenin birinci fıkrasının (a), (c), (ç), (d) ve (e) bentleri hükümleri uygulanmaksızın yenilenir. Bu maddede belirtilen süre içerisinde yenileme

başvurusunun yapılmaması veya yapılan başvurunun Bakanlıkça reddedilmesi halinde bu izinler geçerliliğini yitirir.

(3) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce çalışma izni başvurusu yapılan ve işlemleri devam eden yabancıların çalışma izni başvurularında, bu Kanunla yapılan değişikliklerden önceki mevzuat hükümlerinin başvuru sahibi lehine olan hükümleri dikkate alınır.

(4) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin düzenlemeler yürürlüğe girinceye kadar mevcut düzenlemelerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

(5) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay süreyle başka bir işleme gerek kalmaksızın Bakanlıkta mevcut genel müdür yardımcısı ve daire başkanı kadrolarının birimler arasında yeniden dağılımını yapmaya Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı yetkilidir.

Yürürlük

MADDE 38- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

T/ 800

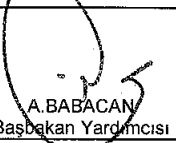

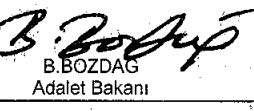
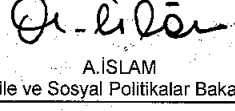
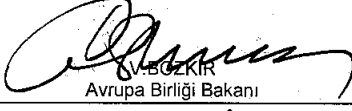

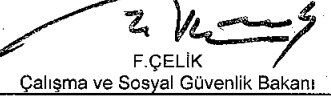
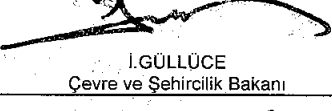
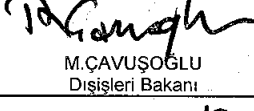
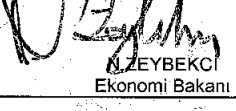
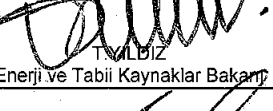

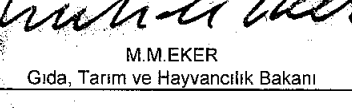
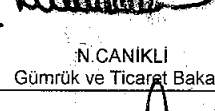
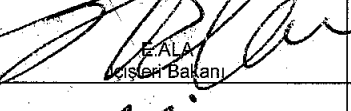
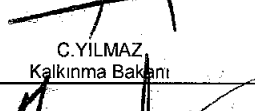

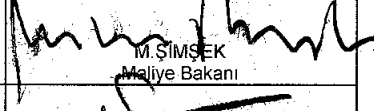
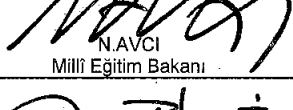
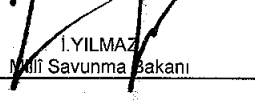
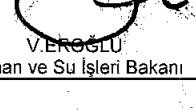

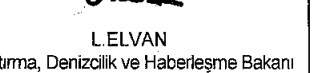
Yürütme

MADDE 39- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

AHMET DAVUTOĞLU
BAŞBAKAN

 B. ARINÇ Başbakan Yardımcısı	 A. BABACAN Başbakan Yardımcısı	 Y. AKDOĞAN Başbakan Yardımcısı	 N. KURTULMUŞ Başbakan Yardımcısı
 B. BOZDAĞ Adalet Bakanı	 A. İSLAM Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı	 B. BOZKUŞ Avrupa Birliği Bakanı	 F. İSLİM Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı
 F. ÇELİK Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı	 İ. GÜLLÜCE Çevre ve Şehircilik Bakanı	 M. ÇAVUŞOĞLU Dışişleri Bakanı	 N. ZEYBEKÇİ Ekonomi Bakanı
 T. ALBİZ Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı	 A. Ç. KILIÇ Gençlik ve Spor Bakanı	 M. M. EKER Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı	 N. CANIKLI Gümrük ve Ticaret Bakanı
 E. ALA İçişleri Bakanı	 C. YILMAZ Kalkınma Bakanı	 Ö. ÇELİK Kültür ve Turizm Bakanı	 M. ŞİMŞEK Maliye Bakanı
 N. AVCI Millî Eğitim Bakanı	 İ. YILMAZ Millî Savunma Bakanı	 V. EROĞLU Orman ve Su İşleri Bakanı	 M. MÜEZZİNOĞLU Sağlık Bakanı
 L. ELVAN Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı			

Dosya No:

101- 1058

1520

LİSTE

KURUMU: ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
TEŞKİLATI: MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

SINIFI	UNVANI	DERECESİ	SERBEST KADRO ADEDİ	TOPLAMI
GİH	Yabancı İstihdamı Genel Müdürü	1	1	1
GİH	Daire Başkanı	1	1	1
GİH	Çalışma Uzmanı	7	50	50
GİH	Çalışma Uzman Yardımcısı	8	50	50
GİH	Mütercim	8	5	5
GİH	Memur	10	30	30
TH	Programcı	8	5	5
TOPLAM			142	142

